

KUOPIO

TILINPÄÄTÖS 2020

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 17.2.2021

Sisällys

	sivu
Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen 2020	
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	1
Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut	2
Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut	11
Taidepalvelut	21
Sisäisen valvonnan selonteko	30
Mittaristo	34
Henkilöstöseuranta	36
Talousarvion toteutumisvertailutietoja	37
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen toimintatietoa 2020	47
Projektien edistymisen seuranta	59

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Toiminta

Kuluvan vuoden toimintaan on vaikuttanut olennaisesti koronaepidemian vuoksi voimassa olevat rajoitustoimet mm. yksiköiden sulkemiset kokonaan sekä muut toiminnan ja asiakasmäärien rajoitukset.

Koronaepidemian vuoksi Valtioneuvoston päätöksen perusteella suljettiin osittain tai kokonaan 17.3. alkaen 14.5. saakka kirjastopalvelut, museokohteet, liikuntapaikkapalvelut, asukastuvat, elokuvatoiminta, ohjattu liikunta, kansalaisopisto, kaupunginteatteri ja musiikkikeskus. Poikkeustilanne on vaikuttanut koko syyskauden toimintaan asiakasrajoitusten ym. toimenpiteiden vuoksi. Loppuvuodesta rajoitukset kiristyivät uudelleen siten, että esim. teatterin ja musiikkikeskuksen esitykset peruttiin kokonaan.

Toimintatapoja uudistettiin mm. verkko- ja e-palveluiden avulla. Kansalaisopiston opetusta muutettiin etäopetuskeskeiseksi. Kaupunginorkesteri ja teatteri ovat kehittäneet verkkopalvelua, jonka avulla esityksiä on voitu tarjota virtuaalisesti verkossa. Myös kirjaston ja museoiden verkkopalveluja on kehitetty. Omatoimikirjastojen avulla on lisätty palvelujen tarjontaa ja käyttöä.

Poikkeustilanteesta huolimatta uuden Kuntolaakson uimahallin avaaminen onnistui erinomaisesti ja Kuopio museon peruskorjaus- ja laajennushanke valmistui budjetoidusti ja aikataulun mukaisesti. Keväällä 2020 perustettu lasten- ja nuorten hyvinvointiranneke saavutti suuren suosion ja rannekkeita hankittiin n. 2 100 kappaletta. Palvelujen markkinointi ja tiedotusta on kehitetty yhteistyössä asiakaslähtöisesti.

Asukastupatoimintaa lähdettiin uudistamaan Kuopion asukastoiminnan suunnitelman mukaisesti. Asukastupien määrää ja aukioloaikoja sopeutettiin henkilöstöressurssien mukaisesti.

Pohjois-Savon alueellinen kulttuuritoiminnan kehittämistehtävä käynnistyi vuoden 2020 aikana.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen vuoden 2020 toimintakatteen toteutuma on 97,4%, joten talousarvio alittui n. 1,1 milj. euroa. Tulot toteutuivat 1,7 milj. euroa ja toimintakulut 2,8 milj. euroa alle talousarvion.

Vuoden 2020 talouden toteutumiseen on vaikuttanut olennaisesti koronaepidemian vuoksi voimassa olleet rajoitukset, kuten yksiköiden sulkemiset kokonaan sekä toiminnan ja asiakasmäärien rajoitukset. Valtion korona-avustuksia saatiin 0,8 milj. euroa museopalveluille, kansalaisopistolle, teatterille ja kaupunginorkesterille. Vuonna 2020 näistä käytettiin 0,47 milj. euroa ja vuodelle 2021 siirrettiin 0,33 milj. euroa.

Tulojen alittuminen johtui yksikköjen sulkemisesta johtuvista maksujen vähenemisistä ja menopuolella säästöjä saatiin mm. henkilöstömenoissa henkilöstön lomautuksilla. Myös palvelujen ostoissa ja avustuksissa ym. menoissa tuli säästöä toimintojen sulkemisen ja supistumisen vuoksi.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen

Kaikilla on käytössä Kuopion kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöt (mm. toimintäsäännön mukainen organisaatorakenne ja toiminta, raportointijärjestelmät ja seurannat, valvontatoimenpiteet, ohjeistukset KUHAssa).

Riskienhallinnalla on varmistettu toiminnan jatkuvuus pandemiasta ja mahdollisista muista ongelmatekijöistä huolimatta keskeytyksettä ja häiriöttä laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut

Hyvinvoinnin edistämisen johtaja Janne Hentunen

Toiminta

Kirjasto- liikuntapaikka- ja museopalveluiden toimintaa toteutettiin kaupungin strategian ja tavoitteiden mukaisesti. Koronapandemian vuoksi toimintaa jouduttiin rajoittamaan kaupungin päätösten sekä viranomaisten linjausten ja päätösten mukaisesti. Toimintatapoja ja -kanavia muokattiin pandemiasulun aikana, esim. palveltiin osa vuodesta verkko- ja e-palveluiden avulla. Koronapandemia vähensi palveluiden kokonaisasiakasmäärää

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelujen vastuualueen toimintakate alittaa talousarvion n. 0,4 milj. euroa (98,2 %). Poikkeustilanteesta johtuen tulojen menetykset n. 0,5 milj. euroa ja menojen alitukset n. 0,9 milj. euroa.

Poikkeustilanteen aiheuttama museokohteiden kiinniolo pienensi tuloja kevään aikana n. 30.000 euroa. Vastaavasti kustannuksista säästy n. 10.000 euroa. Museot saivat OKM:n korona-avustuksia yhteensä 21.000 euroa. Kulttuurihistoriallisen museon ja taidemuseon saamat avustukset käytetään näyttelyihin liittyvien verkkosisältöjen ja muiden sähköisten palvelujen toteuttamiseen.

Kirjastot olivat suljettuina koronatilanteen vuoksi 17.3.-14.5. Toiminta järjestettiin kirjaston verkko- ja pedopalveluita tekevän henkilöstön turvin verkossa: mm. e-aineistot, chat-asiakaspalvelu, opetus ja lukemisen edistäminen. Asiakkaiden asiointia hoidettiin myös puhelimitse ja sähköpostin kautta. Kirjastojen avauduttua koko henkilöstön osaamista kehitettiin etäpalvelujen tuottamisessa ja etäosallistumisessa sekä verkko- ja etäpalveluiden kehittämistä ja tekemistä jatkettiin koronaturvallisina toimintamuotoina fyysisen palvelun ohessa. Kirjastojen keväisen sulkemisen vuoksi henkilöstömenot pienenevät palkanmaksun päättymisen ja lomautuksen vuoksi n. 240 000 euroa, vastaavasti lisäkustannuksia aiheutti e-aineisto, joita AVI ohjeisti järjestämään fyysisten palveluiden ollessa kokonaan suljettuina. Poikkeustilanteen vuoksi myöhästymismaksut ja vuokratulot eivät toteutuneet ja kirjaston tuloja jäi saamatta noin 80 000 euroa.

Liikuntapaikat olivat suljettuina koronatilanteen vuoksi 17.3-31.5.20. Liikuntapaikkapalveluiden tulojen menetyks oli n. 570 000 euroa ja vastaavasti menoista pystyttiin karsimaan mm. henkilömenojen myötä n. 360 000 euroa sekä muista menoista n. 117 000 euroa. Henkilöstömenosäästöt saavutettiin palkanmaksun keskeytyksellä ja lomautusten vuoksi. Kokonaisuudessa liikuntapaikkapalveluiden toimintakate ylittyi n. 85 000 euroa. Poikkeuksellisesta vuodesta huolimatta Kuntolaakson uuden uimahallin avaaminen onnistui erinomaisesti saavuttaen suuren suosion. Kesällä 2020 perustettu lasten- ja nuorten hyvinvointiranneke saavutti suuren suosion ja rannekkeita hankittiin n. 2100 kappaletta. Toiminnallisesti liikuntapaikkapalvelut ottivat käyttöön uuden kassa- kulunvalvonta ja verkkokauppajärjestelmän.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen

Kirjasto- liikuntapaikka ja museopalveluilla on käytössä Kuopion kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöt. Tällaisia ovat esim. toimintasäännön mukainen organisaatorakenne ja toiminta, raportointijärjestelmät ja seurannat, valvontatoimenpiteet ja ohjeistukset kaupungin sisäisessä verkossa. Riskienhallinta tähtää siihen, että toiminta jatkuu pandemiasta ja mahdollisista muista ongelmatekijöistä huolimatta keskeytyksettä ja häiriöttä laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut

1. KASVAVA KUOPIO

1.1. Kilpailukyinen yrittäjyyssympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Edistetään opiskelu- ja työperäistä muuttoa ja maahanmuuttoa Kuopioon sekä ulkomaalaisten ammattiosaajien sitoutumista alueeseen.	Kirjasto tarjoaa palveluja ja aineistoja eri kielillä ja aineistoja suomen kielen opiskeluun. Liikuntapaikkapalvelut tarjoavat hyvät olosuhteet omaehtoiselle liikunnalle.	Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt	<p>● (etenee suunnitellusti) Kirjastoihin on hankittu aineistoja eri kielillä e- ja fyysisenä aineistoina ja järjestetty pandemiarajoitusten sallimissa rajoissa opastusta ja neuvontaa kirjaston käyttöön. Kirjaston monikulttuurisuustyöryhmä on avannut aineistojen sisältöjä järjestöyhteistyön avulla.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut tarjoavat hyvät olosuhteet omaehtoiselle liikunnalle. Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päätti kokouksessaan 17.6.2020 perustaa alle 20-vuotiaiden Kuopiolaisten lasten ja nuorten hyvinvointirannekkeen. Kuopion kaupungin Elinvoima- ja konsernipalveluiden strategia- ja kehittämissyksikön Future Savo -projekti on ollut valmistelemassa työperäistä maahanmuuttoa Kuopioon, yhteistyössä Työvoiman liikkuvuus Euroopassa hankkeen ESR – rahoitteista Hoivapolku Euroopasta –projektiä. Kuopion kaupungin rooli projektissa on ollut kotoutumiseen ja Kuopioon integroitumiseen liittyvät asiat. Osana projektia on keskusteltu maahanmuuttajien integroinnista osaksi suomalaista yhteiskuntaa ja esille on tullut henkilökohtaisen liikunnan ja harrastustoiminnan mahdollistamisen tärkeys. Keskusteluissa on ollut puhetta, että projektiin osallistuville maahanmuuttajille mahdollistetaan pilottimuotoisena kokeiluna hyvinvointiranneke vuoden ajaksi (7.8.2020 – 6.8.2021) ja kokeilussa seurataan liikunnan vaikutusta uudessa kotimaassa viihtymiseen. Lisäksi käyttäjiltä kerätään kokemuksia palveluiden toimivuudesta ja saavutettavuudesta. Projekti on edennyt siten, että vuoden elokuun 2020 aikana Kuopioon työllistyy ja muuttaa 11 henkilöä.</p>

1.3. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Viestintää ja edunvalvontaa kehitetään systemaattisesti edelleen (vaikuttamisen kohteet, vaikuttavuusviestintä, yhteistyö).	Kirjasto luo positiivista kaupunkikuvaa kansallisesti ja kansainvälisesti viestinnän avulla.	Hyvinvoinnin edistämisen johtajat, palvelupäälliköt	<p>● (etenee suunnitellusti) Kirjasto on viestinyt aktiivisesti eri kanavissa monikielisesti ja viestintä on myös osa lukemisen edistämistä. Kantti-kokonaisuuden viestintää suunniteltu Kuopion museon ja kaupungin viestintäyksikön kanssa.</p>

	<p>Museoiden palvelut, yhteistyö, verkostoituminen ja viestintä edistävät myönteistä kuvaa Kuopiosta.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut luo positiivista kaupunkikuvaa kansallisesti ja kansainvälisesti viestinnän avulla.</p>		<p>Museot ovat saaneet hyvin paikallista, alueellista ja valtakunnallista näkyvyyttä. Viestintä on monikanavaista, ja sitä toteutetaan yhteistyössä eri tahojen kanssa. Kantti-kokonaisuuden viestintää suunniteltu ja toteutettu kirjaston ja kaupungin viestintäyksikön kanssa.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut on viestinyt aktiivisesti eri kanavissa palveluitaan. Viestinnässä tehdään aktiivista yhteistyötä kaupungin markkinointi ja viestintäyksikön kanssa.</p>
--	---	--	--

1.4. Rohkea kaupunkikehitys, elinvoimainen kaupunkikeskusta, monimuotoinen kaupunkikulttuuri

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
<p>Kaupunkikeskustan täydennysrakentaminen jatkuu.</p> <p>Aktivoidaan kaupunkikeskustan tapahtumatoimintaa yhdessä järjestöjen tms. kanssa.</p>	<p>Kehitetään kaupunkikulttuuria erilaisin tapahtumien kautta yhteistyössä järjestöjen ja muiden kumppaneiden kanssa.</p> <p>Kuopion kaupunginkirjaston tuottamat kirjastopalvelut elävöittävät kaupunkikeskustaa tapahtumien ja ovat tärkeä osa keskusta-alueen palvelutarjontaa. Kirjastopalvelut lähipalveluina luovat monipuolista kaupunkikulttuuria ja positiivista kaupunkikuvaa kaupungin eri osissa.</p> <p>Museot ovat tärkeä osa keskustan palveluja, ja museot kehittävät aktiivisesti palvelutarjontaansa. Kuopion taidemuseossa ja Kuopion korttelimuseossa järjestetään kiinnostavia näyttelyitä ja tapahtumia. Lisäksi järjestetään erilaisia tapahtumia museoiden ulkopuolella. Uudistuvan Kuopion museon näyttelyiden ja palvelujen suunnittelu etenee.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut mahdollistavat tapahtumien järjestämisen kaupunkikeskustassa. Vuoden 2020</p>	<p>Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt</p>	<p> (etenee suunnitellusti)</p> <p>Kirjastossa on pandemiatilanteen kiihtymisvaiheen toimenpiteiden käyttöönoton jälkeen järjestetty syksyn ja talven tapahtumat verkkotapahtumina, sillä kirjaston asiakasmäärät asiointikäynneissäkin ovat suuria. Verkossa on toteutettu mm. lukupiirejä, kirjastonkäytön ja tiedonhankinnan opetuksia, kirjavinkkauksia, kirjailijavierailuita yms. Verkkotapahtumat ovat saaneet hyvän vastaanoton, sillä osallistuminen on mahdollista, vaikkei liikkumaan kotoa pääsisikään. Kuopion kaupunginkirjaston 3 lähikirjastoa (Puijonlaakso, Kaavi, Tuusniemi) avattiin omatoimikirjastoina, joihin pääsee asiakkaan silloin, kun työntekijät eivät ole paikalla. Kuopion kaupunginkirjaston 13 lähikirjastosta 6 on nyt omatoimikirjastoa.</p> <p>Kuopion museon uudistus on edennyt suunnitellusti ja lähes aikataulussaan. Museoiden näyttelyt ja muut palvelut ovat herättäneet kiinnostusta ja houkuttelleet myös uutta yleisöä. Korona-epidemian vuoksi museokohteet olivat suljettuina 17.3.-31.5., mutta näyttelyiden avauduttua asiakasmäärät palautuivat lähes entiselleen. Loppuvuodesta koronan kiihtymisvaiheen myötä asiakasmäärät kuitenkin laskivat.</p> <p>Koronaepidemian vuoksi liikuntapaikat olivat kiinni 17.3-31.5.2020 välisen ajan. Kuntolaakson uimahalli avautui 3.8.2020 ja poikkeuksellisesta vuodesta huolimatta uimahallin avaaminen onnistui erinomaisesti ja koronarajoitusten puitteissa uimahallissa järjestettiin eritasoisia kilpailuita. Uuden uimahallin toiminnot on suunniteltu tukemaan käyttäjien omaehtoista liikkumista ja mahdollistamaan tapahtumien järjestämistä.</p>

	aikana Kuntolaakson uimahalli valmistuu. Uuden uimahallin toiminnot suunnitellaan tukemaan käyttäjien omaehtoista liikkumista ja mahdollistamaan tapahtumien järjestämistä.			

2. HYVINVOIVA KUOPIO

2.1. Aktiivisuuteen innostava arki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
<p>Mahdollistetaan harrastaminen lapsille ja nuorille mm siirtämällä harrastamisen painopistettä koulupäivän yhteyteen.</p> <p>Uudistetaan liikunnan avustus- ja maksupolitiikkaa.</p> <p>Tehostetaan hyvinvointimarkkinointia.</p>	<p>Kuopion kaupunginkirjaston painopistealueena ovat lapset ja nuoret ja lasten ja nuorten kirjastopalveluja kehitetään (monilukutaito, aineistot, tilat, tapahtumat).</p> <p>Museoiden palveluja suunnataan taide-, kulttuuri- ja ympäristökasvatuksen keinoin lapsille ja lapsiperheille, päiväkodeille ja kouluille sekä erityisryhmille, mm. maahanmuuttajille. Museot tuottavat mm. opastuksia, työpajoja, lainattavia materiaaleja ja verkkoaineistoja. Palvelujen suunnittelussa, toteutuksessa ja markkinoinnissa tehdään monialaista yhteistyötä museokeskus-, palvelualue-, kaupunki- ja valtakunnan tasolla.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden tilojen hallinnan osalta pyritään kehittämään tilojen käyttöä vakiovuorojen ulkopuolisilla ajoilla mahdollistamalla liikunnan harrastaminen koulupäivän yhteydessä.</p> <p>Liikuntapalveluiden palvelutarjontaa ja markkinointia kehitetään asiakastarpeiden mukaisesti. Maksu-</p>	<p>Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt</p>	<p>(etenee suunnitellusti)</p> <p>Aineistohankinnoissa on kiinnitetty erityistä huomiota lasten lukemisharrastuksen edistämiseen. Kirjaston youtube-kanavalle on tehty lukuvinkkauspaketteja myös päiväkotien ja koulujen käyttöön. Kouluille toimitetaan pandemian aikana valmiita aineistopaketteja, koska kirjastoauton ja kirjastojen käyttö on rajoitettua pandemian vuoksi. Lasten ja nuorten kirjastonkäytön ja tiedonhankinnan opetus ja kirjavinkkaus hoidetaan etänä.</p> <p>Korona pandemian aikana museot ovat keskittyneet tulevien palvelujen ja verkkoaineistojen kehittämiseen, erityisesti uudistuvan Kuopion museon toiminnan ja kohderyhmäpalvelujen suunnitteluun. Liito-orava Life -hanke on tehnyt mm. koulujen kanssa ympäristökasvatusyhteistyötä.</p> <p>Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päätti kokouksessaan 17.6.2020 perustaa alle 20-vuotiaiden Kuopiolaisten lasten ja nuorten hyvinvointirannekkeen. Ranneke mahdollistaa mm. liikuntapaikkapalveluiden palveluiden käyttöä seuraavasti: Kuntolaakson ja Lippumäen uimahalleja sekä niiden kuntosaleja sekä Kuopio-hallin kuntosalia sekä juoksurata - aluetta voimassa olevien käytösääntöjen mukaisesti yksittäiskäyttöön osoitettuina käyttöaikoina. Uutta hyvinvointirannekettä hankittiin n. 2100 kpl. Maksu- ja avustuspolitiikan valmistelua jatkettiin.</p>

	ja avustuspolitiikan kehittämistä jatketaan. Tehdään tiivistä yhteistyötä järjestöjen ja koulujen kanssa lasten harrastamismahdollisuuksien parantamiseksi.			
--	--	--	--	--

2.2. Varhainen tuki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Lapsiperheiden hyvinvointia edistetään tukemalla vanhemmuutta eri keinoin. Perhekeskusmallin toiminta alkaa vuoden 2020 aikana.	Tarjotaan matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja, joissa tehdään moniammatillista yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa ja hakeutuvaa työtä eri kohderyhmien (mm. erilaiset lapsiperheet, nuoret) hyvinvoinnin lisäämiseksi. Liikuntapaikkapalveluiden käyttömaksut ovat keskimääräisesti subventoituja 77%.	Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Kirjasto toimii matalan kynnyksen kohtaamispaikkana, joissa tuetaan vanhemmuutta ja tehdään moniammatillista yhteistyötä ja hakeutuvaa työtä eri kohderyhmien hyvinvoinnin lisäämiseksi. Kirjasto ei pystynyt toimimaan fyysisenä kohtaamispaikkana aikana, jolloin koronapandemia sulki kirjastot 17.3.-14.5. Tämän jälkeen kirjastojen tiloja on avattu maltillisesti siten, että turvavälejä pystytään noudattamaan. Alle 20-vuotiaiden hyvinvointiranneke on mahdollistanut erittäin edullisen mahdollisuuden liikunnan harrastamiseen lapsille ja nuorille sekä lapsiperheille liikuntapaikkapalveluiden palveluissa.
Päihteiden käyttö vähenee ja mielen hyvinvointi lisääntyy. Painopiste on erityisesti syrjäytymisuhan alla olevien nuorten hyvinvoinnin edistämässä.	Kirjasto tekee yhteistyötä nuorten palveluja tarjoavien tahojen kanssa ja ehkäisee syrjäytymistä edistämällä monilukutaitoa. Liikuntapaikkapalveluilla on käytössä edullinen liikkiskortti ajalle 2.5.2020-31.8.2020.	Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Kirjasto on tehnyt mm. lukuohjausta Tyttöjen talolla ja sieltä on vierailtu kirjastossa. Koronapandemian vuoksi toiminta siirrettiin keväällä zoomiin. Kirjasto on yhteistyössä myös mm. Vamoksen ja työelämävalmennusta järjestävien tahojen kanssa. Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päätti kokouksessaan 17.6.2020 perustaa alle 20-vuotiaiden Kuopiolaisten lasten ja nuorten hyvinvointirannekkeen. Ranneke mahdollistaa mm. liikuntapaikkapalveluiden palveluiden käytön seuraavasti: Kuntolaakson ja Lippumäen uimahalleja sekä niiden kuntosaleja sekä Kuopio-hallin kuntosalia sekä juoksurata - aluetta voimassa olevien käyttösääntöjen mukaisesti yksittäiskäyttöön osoitettuna käyttöaikoina. Uutta hyvinvointirannekettä hankittiin n. 2100 kpl.

2.4. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Kaupungin tilat ovat helposti asukkaiden ja järjestöjen käytössä.	Tiloja kehitetään monikäyttöisiksi kuntalaisten tiloiksi kuntalaisia osallistamalla ja ne toimivat	Hyvinvoinnin edistämisen	● (etenee suunnitellusti) Kuopion kaupunginkirjaston Puijonlaakson, Kaavin ja Tuusniemen lähikirjastot kehitettiin omatoimikirjastoiksi, jonne pääsee asioimaan

Tilojen suunnittelussa otetaan huomioon tilojen monikäyttöisyys.	laskeutumisalustana monenlaiselle toiminnalle ja eri toimijoille.	johtaja, palvelupäälliköt	<p>silloinkin, kun henkilökunta ei ole paikalla. Jokainen kirjasto sai tätä kautta 57 tuntia/viikko lisää aukioloaikaa ja asiakkaiden asiointi helpottui. Omatoimikirjastojen toimintaohjeita työstettiin yhdessä asiakkaiden kanssa Nuoret ja omatoimikirjastot -hankkeessa.</p> <p>Kuopion museon uusien tilojen suunnittelussa otetaan huomioon myös tilojen monikäyttötarpeita.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden uusien ja uudistettavien tilojen suunnittelussa on huomioitu asiakastarpeet laajasti ja suunnittelussa on asukkaita osallistettu palvelumuotoilun avulla.</p>
Luonnon saavutettavuutta parannetaan mm. viestinnän keinoin ja kehittämällä luontokohteita ja puistoja asukkaiden kohtaamispaikkoina.	Museot järjestävät kaikille avoimia kaupunkikävelyjä, luontoretkiä ja tapahtumia, jotka tarjoavat osallistujille sekä elämyksiä että asiantuntevaa opastusta ja tietoa luonnosta, rakennetusta miljööstä ja ympäristön muutoksista.	Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt	<p>■ (etenee hitaasti tai osittain) Epidemian vuoksi museoiden opastukset ja asiantuntijaopastetut retket on jouduttu pääosin perumaan.</p>

3. RESURSSIVIISAS KUOPIO

3.1. Viisas liikkuminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Edistetään edelleen etätyön tekemismahdollisuuksia ja vähennetään liikkumistarvetta.	Kehitetään kuntalaisten etätyön tekemisen paikkoja ja mahdollistetaan etätyön tekeminen tehtävissä, jotka eivät ole paikkaan sidottuja.	hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt, esimiehet	<p>● (etenee suunnitellusti) Kirjastossa avattiin pääkirjaston alakerran tilat, joissa on huomioitu kuntalaisten etätyön tekemisen tarpeita. Koronapandemia ja laaja etätyösuositus on edelleen lisännyt kirjaston henkilökunnan etätyön tekemistä tehtävissä, joissa se on mahdollista.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluissa vallitseva koronavirusepidemia lisäsi henkilökunnan etätyötä laajasti niissä tehtävissä, joissa se on ollut mahdollista.</p> <p>Museoissa on epidemian aikana lisätty etätyötä tehtävissä, joissa etätyö on mahdollista.</p>

3.2. Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Sisällytetään resurssiviisautta hankintaprosesseihin koko konsernissa ja koulutetaan henkilökuntaa.	Kuopion kaupunginkirjaston tilojen käyttöastetta ja monikäyttöisyyttä edistetään ja tarkastellaan mm. omatoimiratkaisujen ja yhteiskäytön mahdollisuutta sekä aineiston varastoinnin järjestämistä. Kehitetään tilasta riippumattomia palveluja (e-aineistot, verkkopalvelut). Vähennetään muovijätettä ja suunnataan resursseja muovin sijasta aineistoihin kehittämällä palveluja muovittamattomuuskokeilun perusteella.	Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt, esimiehet	<p>(etenee suunnitellusti)</p> <p>Kirjastossa on edistetty tilojen käyttöastetta ja monikäyttöisyyttä, viimeisimmäksi on otettu käyttöön Puijonlaakson, Kaavin ja Tuusniemen omatoimikirjastot. Aineiston varastointia kehitetään Varastokirjaston kanssa yhteistyössä. On otettu käyttöön lisää riippumattomia palveluja (e-aineistot, verkkopalvelut). Muovittamattomuuskokeilua jatketaan edelleen ja siitä on hyviä kokemuksia. Kirjasto työskentelee resurssiviisautta eteen myös kansallisessa Kirjastojen ympäristötietoisuus 2020-luvulle -hankkeessa ja kansainvälisessä IFLAn ENSULIB-jaostossa perustajajäsenenä. Kuopion kaupunginkirjasto sai Viksu-Kuopio -tunnustuksen resurssiviisautta työstään.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden hallinnoimien tilojen osalta käyttöasteita pyrittiin nostamaan palvelumuotoilun keinoin. Koronavirusepidemian vaikutus kävijämääriin oli erittäin negatiivinen. Uimahalleihin otettiin käyttöön omien laudesuojien käyttö. Tämän odotetaan vähentävän jätteen määrää n. 45t/vuosi.</p>

4. UUDISTUVA KUOPIO

4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Henkilöstön työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot vähenevät kaupunkitasoisesti 15,4 pv/htv tasolle.	Kaikissa työyhteisöissä tehdään ja toteutetaan työhyvinvointisuunnitelmia ja niiden etenemistä seurataan.	Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt, esimiehet	<p>(etenee suunnitellusti)</p> <p>Kirjastossa on edetty työhyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Suunnitelman etenemistä seurataan kirjaston johtoryhmässä. Tyhy-päivä toteutettiin TTL:ltä ostettuna etätyhypakettitoteutuksena.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluissa on edetty työhyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Suunnitelman etenemistä seurattiin liikuntapaikkapalveluiden johtoryhmässä.</p> <p>Museoissa on toteutettu työhyvinvointisuunnitelmaa ja seurattu suunnitelman etenemistä.</p>

4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
<p>Kehitetään keskeisen kaupunkialueen osallisuuden ja vaikuttamisen toimintamalleja. Parannetaan kuntalaisviestintää matalan kynnyksen vaikuttamistavoista.</p>	<p>Kirjasto osallistaa asiakkaita palveluiden kehittämiseen.</p> <p>Museot kehittävät palvelujaan yhteistyössä asiakkaiden kanssa.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut kehittävät palveluita jatkuvasti yhteistyössä asiakkaiden kanssa.</p>	<p>Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt,</p>	<p>● (etenee suunnitellusti) Kirjasto on kehittänyt palvelujaan yhteistyössä asiakkaiden kanssa mm. uusia tiloja ja palveluja suunniteltaessa. Esim. Puijonlaakson, Kaavin ja Tuusniemen omatoimikirjaston suunnitteluun otettiin asukkaita mukaan Nuoret ja omatoimikirjasto -hankkeessa.</p> <p>Uudistuvan Kuopion museon palvelujen suunnittelussa otetaan huomioon MuseoLab-hankkeessa saadut asiakkaiden toiveet ja palautteet, ja palvelumuotoilua hyödynnetään Kantin suunnittelussa, toteutuksessa ja palveluiden kehittämisessä.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut kehitti palveluitaan yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Asiakkaita osallistettiin palvelumuotoilun keinoin ja asiakkailta pyydettiin jatkuvasti palautetta palveluista.</p>
<p>Kehitetään tiedolla johtamista (tiedon kerääminen, analysointi ja hyödyntäminen) kaupunkitasoisesti, jotta se palvelee paremmin toiminnan, palvelujen ja palveluverkostojen suunnittelua ja seurantaa.</p>	<p>Kuopion kaupunginkirjasto kerää tietoa johtamisen tueksi monipuolisesti ja käyttää johtamisessa monipuolisesti tietoa. Kirjasto osallistuu valtakunnalliseen tiedolla johtamisen kehittämisen työhön.</p> <p>Museot keräävät tietoa toiminnan seurantaan ja palvelujen kehittämistä varten. Tiedon keräämisessä otetaan huomioon museoalaa koskevat valtakunnalliset vaatimukset ja yhteiset linjaukset.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden tiedolla johtamisen työkalua kehitetään.</p>	<p>Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt</p>	<p>● (etenee suunnitellusti) Kirjastossa on käytössä ja kirjaston tarpeisiin on kehitetty PowerBI-alustaa, jonka avulla on saatu tietoa johtamiseen ja kehittämiseen. Kirjasto on osallistunut valtakunnalliseen tiedolla johtamisen kehittämistyöhön.</p> <p>Museot keräävät jatkuvasti tietoa toiminnastaan. Museoiden alueellisen toiminnan uudistuminen on muuttanut palvelujen seurantaan ja toimintatietojen keräämistä. Uudenlaista seurantaa on valmisteltu valtakunnallisten ohjeiden mukaisesti.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluilla on käytössä tiedolla johtamisen työkalu, jonka avulla palveluita ja asiakaskäyttämistä voidaan arvioida johtamisen ja kehittämisen tueksi.</p>
<p>Palvelujen saavutettavuuden ja sujuvuuden parantaminen digitalisaation avulla. Laaditaan digitalisaation tiekartta ja viedään eteenpäin toimintaa ja palveluja uudistavia digihankkeita.</p> <p>Parannetaan henkilöstön digitaalista kyvykkyyttä.</p>	<p>Kuopion kaupunginkirjasto kehittää verkko- ja e-palveluja mm. kaupungin Ostaverkosta-projektissa ja kehittää palveluja digitalisaation avulla ja henkilökunnan digitaalista osaamista.</p> <p>Museot hyödyntävät digitalisointia monipuolisesti sisältötuotannossa ja palvelujen kehittämisessä. Museoiden kokoelmien ja</p>	<p>Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt, esimiehet</p>	<p>● (etenee suunnitellusti) Kirjastossa on siirrytty verkkomaksamiseen ja sitä kautta jo joidenkin lähikirjastojen kassapalveluja on lopetettu. Koronapandemian aikana AVI ohjeisti tarjoamaan kaikki kirjastopalvelut verkossa ja tämä on johtanut verkkopalvelujen nopeaan kehittymiseen niin palvelujen kuin aineistojenkin suhteen. Henkilöstön digiosaamista on kehitetty OKM:n digihankkeessa.</p> <p>Museot ovat mukana Osta verkossa -hankkeessa, ja museoissa kehitetään muutenkin verkkopalveluja. Kuopion museon palvelujen</p>

	<p>pedagogisten sisältöjen saavutettavuutta erilaisissa oppimisympäristöissä ja koko toiminta-alueella lisätään digitaalisilla sovelluksilla ja verkkoaineistoilla.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut osallistuu Ostaverkosta-projektiin ja kehittää palveluita digitalisaation avulla ja henkilökunnan digitaalista osaamista.</p> <p>Henkilöstön digiosaamista kehitetään.</p>		<p>suunnittelussa otetaan huomioon digitalisaation mahdollisuudet.</p> <p>Liikuntapaikoilla otettiin käyttöön uusi kassa- ja kulunvalvontajärjestelmä sekä verkkokauppa. Henkilöstöä koulutettiin uusien järjestelmien käytössä.</p>
--	--	--	--

4.3. Kestävä talous

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Laaditaan kaupungin talouden tasapainotussuunnitelma suunnittelukaudelle.	Osallistutaan suunnitelman laadintaan.	Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Osallistuttu toimenpiteiden toteuttamiseen suunnitellusti palveluille asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Korona on vaikuttanut negatiivisesti palvelujen tuottamiseen ja sitä kautta sillä on ollut negatiivinen vaikutus myös talouteen.
Selvitetään vaihtoehtoisia investointimalleja kokonaistalous huomioiden investointitason pienentämiseksi.	Osallistutaan vaihtoehtoisten investointimallien suunnitteluun.		● (etenee suunnitellusti) Palveluverkoston toteuttamisessa ja palvelujen tuottamisessa hyödynnetään vaihtoehtoisia investointimalleja.
Talousarvioon sisältyvä 6 M€:n henkilöstömenojen säästötavoite toteutuu.	Edistetään tavoitteen saavuttamista käytettävissä olevin keinoin.	Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Toimenpiteitä toteutettu suunnitellusti palveluille asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut

Hyvinvoinnin edistämisen johtaja Janne Hentunen

Toiminta

Vuoden 2020 toiminnan erityispiirteenä oli mukautuminen pandemia-tilanteeseen. Kansalaisopistolla tämä tarkoitti opetuksen laajentamista lähiopetuksen lisäksi ajoittain vahvasti verkkopainotteiseksi. Opetusta pystyttiin kuitenkin järjestämään myös lähiopetuksena koko opiston alueella erityisesti syyslukukauden aikana.

Kansalaisopisto toteutti kaupungin hyvinvointistrategiaa teemalla ”Yhdessä hyvää elämää”, toimintaa toteutettiin monipuolisella kurssi- ja luentotarjonnalla. Mukana myös suosittuja perhekursseja sekä luontoon ja mielen hyvinvointiin liittyviä teemoja.

Viestinnän kehittämiseen on kiinnitetty erityistä huomiota. Kansalaisopisto on kehittänyt mm. digitaalista viestintää asiakaslähtöisesti. Uusina toimintoina podcast, sähköinen uutiskirje ja kohdennettu digiopas.

Kansalaistoiminnan palvelujen toiminta vuonna 2020 toteutui osin suunnitellusti, osin korona muutti toimintaa oleellisesti. Avustukset toteutuivat pääosin suunnitellusti ja avustus- ja maksupolitiikan uudistusta vietiin eteenpäin suunnitellusti. Hyvinvointitiedon ja hyvinvointikertomuksen kehittäminen eteni hyvin. Seminaareja (hyvinvointiseminaari), tapahtumia (Kiva kesä, Hyperhiihtoloma, Supersyysloma, lasten liikuntaleirit) ja kaupungin juhlia (veteraanipäivä, Itsenäisyyspäivän juhla, Kuopio Juhlii) jouduttiin perumaan tai järjestämään etäyhteyksin. Kuopio osallistui ensimmäistä kertaa webinaarina järjestettyyn WHO Healthy Cities konferenssiin neljällä abstraktilla. Asukastuvat suljettiin ja elokuvatoiminta ja ohjattu liikunta keskeytettiin koronasulun ajaksi. Elokuvateatterit ja asukastuvat avattiin jälleen elokuussa. Kino Kuvakukon ja Kino Mantun lipputulot ylittivät ennusteen koronasulusta huolimatta. Kulttuurin ja liikunnan aktivoiminen osalta kehittämistoimenpiteet etenivät hyvin (kuntien kulttuuritoiminnan alueellisen kehittämistehtävän käynnistys 4/2020). Ohjattu liikunta oli koronasulun aikana keskeytettynä, kesän uimapeuhulat peruttiin ja liikennepuisto oli kesän suljettuna. Laajan Hyvällä mielellä Pohjois-Savo -hankkeen valmistelu eteni hyvin kuntien, UEF:n, Humakin ja Savonian kanssa tiiviissä yhteistyössä. Hyvinvoiva Kuopio 2030 -ohjelman toimeenpano eteni hyvin. Palveluja siirrettiin nopeasti verkkoon sekä liikunnan että kulttuurin osalta. Kansalaistoiminnan palvelut koordinoivat Kuopion läheisapua kevään koronaepidemian aikana. Asukastupaverkostoa supistettiin henkilöstön irtisanomisten myötä. Asukastupien aukioloaikoja myös supistettiin. Laadittiin Kuopion uusi asukastoiminnan suunnitelma, jonka mukaan lähdetään uudistamaan asukastoimintaa.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelujen vastuualueen toimintakate alittaa talousarvion n. 619 000 € (93,3 %).

Valtioneuvoston linjausten mukaisesti kansalaisopistojen tilat suljettiin 17.3. kevätlukukauden loppuun saakka. Lähiopetus loppui ja osa opetuksesta toteutettiin etäopetuksena. Tällä päätöksellä oli vaikutuksia sekä opiston tuloihin että menoihin. Poikkeusolojen takia ryhmäkokoja pienennettiin syyslukukaudella. Kokonaisopiskelijamäärä pieneni n. 3300 opiskelijalla ja vastaavasti toteutuneiden opetustuntien määrä pieneni n. 4000 tuntia. Kansalaisopiston toimintakate ylitti talousarvion 13.000 eurolla (100,4%). Tulot alittuivat yht. 292.000 € (kurssimaksutulot 215.000 €, myyntitulot 48.000 € ja vuokratuotot 29.000 €).

Kansalaistoiminnan palvelujen toimintakate jäi 632 000 € alle talousarvion (89%).

Palkkakuluja jäi toteutumatta yhteensä 191 000 €; hyvinvointikoordinaattorin tammi-elokuu palkka (33 000 €), palvelumuotoilijan 12 kk palkka (50 000 €), liikunnanohjaajan palkka 6 kk (20 000 €) sekä kulttuurisuunnittelijan 4 kk palkka (14 000 €). Palkkakuluja säästyivät myös koronan takia toteutumatta jääneiden kulttuuripalvelujen osa-aikaisten taiteilijoiden palkoista, sekä peruuntuneen musiikki- ja tanssileirin työntekijöiden palkoista. Lomautussäästöjä n. 35 000 €.

Ostopalveluja jäi toteutumatta 161 000 €. Yhteisötaiteilijoiden ostopalveluja jäi toteutumatta koronan vuoksi, Nilsin musiikki- ja tanssileirin ostopalvelut jäivät kokonaan toteutumatta ja kaupungin juhlien (Kuopio juhlii, Itsenäisyyspäivän juhla, Hyvinvointiseminaari) kustannukset olivat koronan vuoksi (toteutus poikkeava) arvioitua pienempi.

Matkustuskuluja jäi toteutumatta 60 000 €, majoitus- ja ravitsemuspalveluja 30 000 €. Peruuntuneen Nilsin musiikki- ja tanssileirin vuoksi jäi toteutumatta leirin tilavuokrat sekä majoitus- ja matkakulut, myös henkilöstön muu matkustaminen ja tapahtumien järjestäminen lakkasi koronan vuoksi. Matkakulut vähenivät myös asukastoiminnan supistumisen vuoksi.

Tarvikkeiden osalta toteuma 26 000 € alle ennusteen. Asukastoiminnan supistumisen ja koronan vuoksi kiinnion, sekä etätöihin siirtymisen myötä tarvikehankinnat vähenivät merkittävästi. Myös ICT-kuluja jäi toteutumatta lähiötyöntekijöiden irtisanomisten, työllistettyjen työsuhteiden päättymisen sekä asukastupien sulkemisen vuoksi.

Avustuksista jäi toteutumatta yhteensä 183 000 €. Kuopio Tanssi ja Soin avustus supistui koronan vuoksi 100 000 €:lla. Kansalaislähtöisen kaupunkikehittämisen rahoitusta jäi jakamatta. Koululaisten harrastustoimintaan suunnatusta avustuksesta jäi toteutumatta n. 20 000 €.

Toiminnan tuotot jäivät 23 000 € alle ennusteen. Kuvakukon pääsylipputulot ylittivät ennusteen (103%) 2 kk koronasulusta huolimatta.

Kansalaistoiminnan palvelujen henkilöstöstä irtisanottiin yt-neuvottelujen jälkeen kuusi henkilöä. Irtisanomisten, vähennettyjen määräaikaisten ja luontaisen poistuman tuoma säästö on yhteensä n. 140 000 €. Talousarviomuutoksessa määrärahoja vähennettiin 302 657 €. Erotus todelliseen säästöön on n. 160 000 €. Todellisesta poikkeavaa suurta laskennallista säästöä selittävät liian suurella laskennallisella vuosipalkalla lasketut henkilöstösäästöt, irtisanomisajan huomioimatta jättäminen laskuissa sekä vuonna 2021 eläköityvän henkilön vuosipalkan laskeminen säästökseen virheellisesti vuodelle 2020. Henkilöstömenojen sopeutukset on saatu tänä vuonna katettua poikkeustilanteesta johtuvien toimintakulujen alittumisen sekä muiden henkilöstöjärjestelyjen avulla.

Hanketoiminnan ja testamenttivarojen osalta tulojen ja menojen kasvu budjetoidusta n. 97 000 €. Ei vaikutusta toimintakatteeseen.

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut

1. KASVAVA KUOPIO

1.1. Kilpailukykyinen yrittäjyyssympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Edistetään opiskelu- ja työperäistä muuttoa ja maahanmuuttoa Kuopioon sekä ulkomaalaisten ammattiosaajien sitoutumista alueeseen.	Tarjotaan opiskelijoille kesätyöpaikkoja ja harjoittelumahdollisuuksia. Tuetaan kansalaistoimintaa, joka edistää osallisuutta ja sitoutumista alueeseen sekä tukee verkostoitumista.	Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Asukastuvilla ei ole työskennellyt työllistettyjä eikä työkokeilijoita alkuvuoden irtisanomisten vuoksi. Asukastuvilla on työskennellyt opiskelijoita työssäoppimisjaksoilla. Kansalaislähtöisen kaupunkikehittämisen avustuksilla on tuettu mm. venäjänkielisen väestön työelämävalmiuksia.

1.3. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Vietintää ja edunvalvontaa kehitetään systemaattisesti edelleen (vaikuttamisen kohteet, vaikuttavuusviestintä, yhteistyö)	Viestitään tavoitteellisesti asukkaiden hyvinvoinnista ja hyvinvointia tukevista palveluista.	Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Asukkaiden hyvinvoinnista viestiminen on ollut aktiivista erityisesti Liikkuva Kuopio -brändin alla. Hyvällä mielellä Pohjois-Savo -hankkeen valmistelu, Hyvinvoiva Kuopio -ohjelman eteenpäin vieminen sekä hankkeet (alueellinen yleisen kulttuuritoiminnan kehittämistehtävä, Kulttuuripääkaupunkihanke, Lähiöhanke, HYMY-hanke) ovat vahvistaneet verkostoja ja luoneet mahdollisuuksia uudenlaiseen yhteistyöhön. Kansalaisopisto on kehittänyt erityisesti digitaalista viestintää asiakaslähtöisesti. Uusina toimintoina podcast, sähköinen opiskelijaviesti ja kohdennettu digiopas. Pitäjäraadit ovat pyrkineet tiedottamaan ja viestimään alueensa asukkaille omasta toiminnastaan koronatilanteesta huolimatta. Yhteistyötä on tehty paikallislehtien kanssa sekä toteutettu omia julkaisuja. Kuopio osallistuu aktiivisesti mm. Terve kunta -verkoston ja WHO Healthy cities -verkoston toimintaan. WHO Healthy cities verkoston vuosittaisessa konferenssissa oli esillä yhteensä 4 esitystä Kuopiosta. Pekka Vähäkangas on valittu verkoston neuvoa-antavaan työryhmään toiselle kaudelle.

1.4. Rohkea kaupunkikehitys, elinvoimainen kaupunkikeskusta, monimuotoinen kaupunkikulttuuri

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
Kaupunkikeskustan täydennysrakentaminen jatkuu. Aktivoidaan kaupunkikeskustan tapahtumatoimintaa yhdessä järjestöjen yms. kanssa.	Tapahtumatuotannon ja tapahtuma- ja tuotantotukien avulla elävöitetään kaupunkikulttuuria. Toimitaan koordinoivana tahona järjestöjen yhdessä järjestämille tapahtumille.	Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Koordinoitu koululaisten supersyysloma. Kino Kuvakukon ja Kino Mantun elokuvatoiminta ollut käynnissä. Mukana Saimaa-ilmio 2026 Euroopan kulttuuripääkaupunki -hankkeessa. Pohjois-Savon yhteinen itsenäisyyspäivän juhla tuotettu striimattuna yhdessä eri toimijoiden kanssa. Myös hyvinvointiseminaari toteutettiin striimattuna.

2. HYVINVOIVA KUOPIO

2.1. Aktiivisuuteen innostava arki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
Mahdollistetaan harrastaminen lapsille ja nuorille mm. siirtämällä harrastamisen painopistettä koulupäivän yhteyteen. Uudistetaan liikunnan avustus- ja maksupolitiikkaa. Tehostetaan hyvinvointimarkkinointia.	Suunnitellaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa harrastamisen kehittämistä koulupäivän yhteyteen liikuntapaikoilla, kulttuurikohteissa, kouluilla ja puistoissa. Tehdään yhteistyötä muiden kuntien kanssa hyvien käytäntöjen jakamiseksi ja kehittämiseksi. Osallistetaan lapset, nuoret ja vanhemmat harrastustoiminnan suunnitteluun. Tuetaan perheiden monipuolista liikkumista toteuttamalla yhteistyössä järjestöjen kanssa matalan kynnyksen liikuntatoimintaa ja -tapahtumia. Kehitetään avustushakemusten hakulomakkeen sisältöjä ja arviointikriteeristöä yhdenmukaiseksi Hyvinvoiva Kuopio –ohjelman	Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Yleisavustusten maksatus toteutettiin suunnitellusti. Koulun jälkeisen harrastamisen tukemiseen myönnettiin yleisavustuksia pilottina tulevaa Kuopion harrastamisen mallia ajatellen. Suomen harrastamisen mallin -kehittämisessä (AVI) mukana, koordinointi perusopetuksella. Vuoden 2021 avustushaku toteutettu kokonaan sähköisesti. 347 hakemusta. Toteutettu senioreille suunnatut Kulttuurikahvila 60+ tilaisuudet. Suunniteltu ja toteutettu ikääntyneille suunnattuja kulttuuri- ja taidesisältöisiä virtuaalipalveluja ja -ryhmiä. Palveluja on toteutettu sovelletusti koronan asettamin rajoituksin. Asukastupaverkostoa ja aukioloaikoja on supistettu vastaamaan pienentyneitä henkilöstöresursseja. Liikuntapolku / Liikkuva koulu toiminnot jatkuneet koronan sallimissa rajoissa. Supersyysloman leiri järjestetty. Varhaiskasvatuksen yksiköille sekä lapsille ja perheille suunnatut tonttupolut toteutettu yhteistyössä eri tahojen kanssa. Ikääntyneiden ja erityislasten liikuntaryhmät kokoontuneet suunnitellusti. Vesijumpparyhmiä peruttu koronatilanteesta johtuen. Kuntosaliohjauksia, starttikursseja ja

	<p>tavoitteiden kanssa.</p> <p>Viestitään Hyvinvoiva Kuopio – ohjelman hyvän elämän elementeistä aktiivisesti eri kanavissa ja asukkaille ja sidosryhmille sekä organisaation sisällä.</p> <p>Viestitään tutkimustuloksista kansantajuisesti. Viestitään hyvinvoinnista yhdessä eri palvelualueiden kanssa.</p> <p>Kehitetään Liikkuva Kuopio -portaaliin liikuntaan aktivoivia sisältöjä.</p> <p>Kansalaisopiston monipuolinen kurssitarjonta mahdollistaa kaikenikäisten kuntalaisten jatkuvan oppimisen. Turvataan kurssien saavutettavuus koko toiminta-alueella.</p>		<p>liikuntaneuvontaa järjestetty suunnitellusti. Pitäjäraatien kanssa yhteistyössä pihajumppia ikääntyneille.</p> <p>Kansalaisopiston kurssitarjonta toteutettiin 17.3. saakka normaalisti, poikkeusolojen takia loppukevään ajan vain etäopetuksena (370 kurssia). Poikkeusolojen jatkuessa ryhmäkokoja pienennettiin syyslukukaudella. Opetusta pystyttiin kuitenkin järjestämään lähiopetuksena koko opiston alueella. Kursseja toteutui 1882, opiskelijoita oli 21336.</p>
--	---	--	--

2.2. Varhainen tuki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
<p>Lapsiperheiden hyvinvointia edistetään tukemalla vanhemmuutta eri keinoin.</p> <p>Kehitetään hyvinvoinnin mittarointia.</p>	<p>Tarjotaan matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja, joissa tehdään moniammatillista yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa ja hakeutuvaa työtä eri kohderyhmien (mm. erilaiset lapsiperheet, nuoret) hyvinvoinnin lisäämiseksi.</p> <p>Luodaan mahdollisuuksia perheiden yhteiselle harrastamiselle ja tekemiselle.</p> <p>Jatketaan vanhemmuuden tuki VATTU –verkoston työtä lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistamiseksi. Ollaan mukana LANUPE-kehittämisessä tukemalla järjestöjen ja eri toimijoiden kohtaamista ja yhteistyötä.</p>	<p>Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt</p>	<p> (etenee hitaasti tai osittain) Tuotettu taidetoimintaa Perheentalolla ja kirjastoissa, yhteisötaiteilijatoiminta nuorisotaloilla, sekä asukastuvilla perhekerhoja.</p> <p>Valmisteltu varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstön ehkäisevän päihdetyön koulutuskokonaisuutta.</p> <p>Vanhemmuuden tuki VATTU –verkosto työskennellyt suunnitellusti. On osallistuttu yhteiseen LANUPE-kehittämiseen. On käynnistetty yhteistyö Ohjaamon ja työllisyyspalveluiden kanssa ehkäisevän päihdetyön osalta.</p> <p>Hyvinvointitiedollajohtamisen ja hyvinvointikertomuksen kehittämistyötä (indikaattorit, automatisointi, tietojärjestelmät) on tehty yhteistyössä mm. Istekin ja Living Labin, sekä hyvinvointiryhmän ja toimeenpanevan hyvinvointiryhmän kanssa. Yhteistä ymmärrystä hyvinvointitiedon tarpeista sekä hyvinvointityön osatoteuttajien roolista on lisätty työryhmätyöskentelyn ja työpajojen avulla. Käynnissä olevat poikkihallinnolliset hankkeet, kuten IDK-, HYMY- ja DigiPave tukevat</p>

	<p>Hyvinvointikertomuksen digitaalista tiedonkeruuta, analyysia ja raportointia kehitetään mm. yhteistyössä Living Labin kanssa.</p> <p>Tarkennetaan vaikuttavuusindikaattoreita hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteisiin ja lisätään ymmärrystä hyvinvoinnin alueellisista erityistarpeista.</p>		<p>kehitystyötä.</p> <p>Hyvinvointi- ja paikkatiedon kehittämistä jatkettu HYMY-hankkeessa ja oltu mukana lähiöhanke valmistelussa.</p> <p>Kansalaisopisto on järjestänyt erityisesti perheille suunnattuja kursseja 49 kpl.</p>
<p>Päihteiden käyttö vähenee ja mielen hyvinvointi lisääntyy. Painopiste on erityisesti syrjäytymisuhan alla olevien nuorten hyvinvoinnin edistämässä.</p>	<p>Tehdään moniammatillista yhteistyötä syrjäytymisuhan alla olevien nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi, mm. Nuorten Palvelut ry, Vamos, nuorisopalvelut).</p> <p>Tuetaan harrastamista, mielekkään tekemisen mahdollisuuksia, osallisuutta kulttuurin ja liikunnan keinoin sekä vahvistetaan vanhemmuuden tukea. Tehdään aktiivisesti yhteistyötä järjestötoimijoiden ja muiden asiantuntijoiden kanssa.</p> <p>Seurataan tiiviisti trendien kehittymistä ja reagoidaan muutoksiin.</p> <p>Valmistellaan Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin kanssa maakunnan yhteistä kehittämishanketta, joka tähtää mielenterveyden ja vanhemmuuden tukemiseen.</p>	<p>Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt</p>	<p>■ (etenee hitaasti tai osittain)</p> <p>Tuotettu ikääntyneille ja lapsiperheille suunnattuja musiikki- ja taidesisältöisiä sekä liikuntasisältöisiä virtuaalipalveluja sekä toteutettu ikääntyneiden yksiköiden pihapiireihin erilaisia pihakonsertteja ja tanssiesiintymisiä sekä ohjattua liikuntaa. Tuotettu moniammatillisena yhteistyönä kulttuurista osallisuutta ja tasa-arvoa lisäävää toimintaa varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, nuorisotaloilla, Perheentalolla sekä Kiitos kaveruudelle -toimintaa. Käynnissä Huuma-hanke. Mukana Aili-kulttuurisen vanhustyön verkostossa. Mukana ylimaakunnallisessa Saimaa-ilmiö 2026 -hankevalmistelussa.</p> <p>Toteutettu Taiteilija kotiin- yhteisötaidetoimintaa, potilasjärjestöjen tanssiryhmää ja Kuvapajatoimintaa. Toteutettu virtuaalitoimintaa sosiaalisessa mediassa nuorten kanssa (vuorovaikutustaidot, liikuntaneuvonta) ja osallistuttu löytävän nuorisotyön toimintaan. Lisäksi käynnissä VauhtiSankarit -toimintaa erityistä tukea tarvitseville lapsille ja taiteilijoiden vierailuja kotihoidon asiakkaiden kodeissa.</p> <p>Hyvällä mielellä - Pohjois-Savo ESR-esiselvityshankesuunnitelma ja -hakemus laadittu. Hankkeelle saatu rahoitus 1.7.-31.12.2020. Jatkohankkeen suunnittelu ja hakemuksen valmistelu käynnistetty ja hakemus jätetty 12/2021.</p> <p>Karttulan pitäjäraati mukana pakkaspäivien laajentamisessa maaseutualueelle.</p>

2.4. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuuhenkilö	Seuranta 31.12.
----------------	---------------------	----------------------	------------------------

<p>Kaupungin tilat ovat helposti asukkaiden ja järjestöjen käytössä.</p> <p>Tilojen suunnittelussa otetaan huomioon tilojen monikäyttöisyys.</p>	<p>Tiloja kehitetään monikäyttöisiksi kuntalaisten tiloiksi kuntalaisia osallistamalla ja ne toimivat laskeutumisalustana monenlaiselle toiminnalle ja eri toimijoille.</p> <p>Lisätään yhdistysten ja asukkaiden tietoisuutta tilamahdollisuuksista asukastuvilla ja Kuvakukossa.</p>	<p>Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt</p>	<p>■ (etenee hitaasti tai osittain) Asukastupatoimintaa on järjestetty uudelleen suunnitellen uutta asukastoimintaa mm. HUMAK:n, pitäjäraatien, seurakuntien ja kirjastojen, yhteispalvelupisteiden henkilöstön sekä järjestöjen kanssa. Neulamäen asukastupa siirtyy tilana kirjaston hallintaan 2021, asukastuvista Petonen, keskusta, Maaninka, Saarijärvi ja Särkiniemi suljetaan vuokrasopimusten irtisanomisaikojen puitteissa.</p>
<p>Luonnon saavutettavuutta parannetaan mm. viestinnän keinoin ja kehittämällä luontokohteita ja puistoja asukkaiden kohtaamispaikkoina.</p>	<p>Lisätään ohjattua toimintaa puistoissa ja metsissä. Viestitään luontokohteista blogeissa eri vuodenaikoina. Viestitään kansallisesta kaupunkipuistosta. Järjestetään Kuvakukossa luontoteemainen kokonaisuus, jonka yhteydessä viestitään Kuopion luontokohteista ja kannustetaan aktiiviseen luonnossa liikkumiseen. Tehdään järjestöjen kanssa yhteistyötä perheliikuntatapahtumien järjestämiseksi luonnossa. Jatketaan monialaista yhteistyötä luonnon saavutettavuuden parantamiseksi ja viestitään luonnon hyvinvointivaikutuksista.</p>	<p>Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt</p>	<p>■ (etenee hitaasti tai osittain) Omaehtoiseen liikkumiseen lähiluonnossa on kannustettu Liikkuva Kuopio -kanavissa. Hyvän mielen virtuaalioskille on koottu materiaaleja luonnossa liikkumisen tueksi. Viherympäristön hyvinvointi-indikaattoreita on kehitetty HYMY-hankkeessa. Esteettömiä luontokohteita on kartoitettu poikkihallinnollisesti. Kuvakukossa järjestettiin ensimmäistä kertaa LuontoKino yhteistyössä KLYY:n kanssa. Ohjattuja ryhmiä ei toteutettu luonnossa koronan vuoksi.</p> <p>Kansalaisopiston kurssi- ja luentotarjonnassa on monipuolisesti luonnossa liikkumista, luonnonantimien hyödyntämistä ja taidekursseja lähiretkikohteissa.</p>

3. RESURSSIVIISAS KUOPIO

3.1. Viisas liikkuminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
<p>Edistetään edelleen etätöiden tekemismahdollisuuksia.</p>	<p>Kehitetään kuntalaisten etätöiden tekemisen paikkoja ja mahdollistetaan etätöiden tekeminen tehtävissä, jotka eivät ole paikkaan sidottuja.</p>	<p>hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt, esimiehet</p>	<p>■ (etenee hitaasti tai osittain) Asukastupia ei ole epidemian aikana voinut hyödyntää asukkaiden etätöypisteinä.</p>
<p>Kehitetään maaseudun liikkumismahdollisuuksia ja vähennetään liikkumistarvetta</p>	<p>Maaseutualueiden asukastuvilla kehitetään etäpalvelumahdollisuuksia yhteistyössä eri palvelualueiden</p>	<p>Hyvinvoinnin edistämisen</p>	<p>● (etenee suunnitellusti) Kulttuuritoimintalain mukainen alueellinen kehittämistehtävä käynnissä, järjestetty etätapaamisia, koulutuksia ja kuntakäyntejä. Osallistuttu</p>

kehittämällä jo olevien palvelupisteiden toimintaa mm. kehittämällä etäpalveluita.	<p>kanssa.</p> <p>Kulttuurin alueellisen kehittämistehtävän myötä kehitetään kulttuuripalvelujen saavutettavuutta maaseutualueilla.</p> <p>Kansalaisopisto tarjoaa etäluentoja ja verkkokursseja.</p>	johtaja, palvelupäälliköt	<p>OKM:n ja valtakunnallisen kehittämistehtävän tapaamisiin.</p> <p>Lähiöhanketta on valmisteltu yhteistyössä kaupunkiympäristön palvelualueen kanssa.</p> <p>Asukastoiminta käynnissä supistetuin aukioloajoin. Lautakunnalle valmisteltu Kuopion kaupungin asukastoiminnan kehittämissuunnitelma. Maaseutualueilla kartoitettu asukastoiminnan tiloja kirjaston, KYP:n ja nuorisopalvelujen kanssa.</p> <p>Maaseutualueiden liikenteen ja liikennepalvelujen kumppanuuspöytätyö saatettu päätökseen. Kehitystyö jatkuu Kyytiin-hankkeen parissa.</p> <p>Kansalaisopisto on tarjonnut etä- ja verkko-opetusta huomattavasti suunniteltua enemmän (v. 2019 36 kurssia ja v. 2020 431 kurssia) . Kuntalaiset kokivat palvelun tarjoamisen poikkeustilanteessa erityisen tärkeäksi.</p>
--	---	------------------------------	---

3.2. Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
<p>Sisällytetään resurssiviisautta hankintaprosesseihin koko konsernissa ja koulutetaan henkilökunta.</p> <p>Uusiomateriaalien käyttöä lisätään suunnitelmallisesti rakentamisessa.</p>	Lisätään tilojen käyttöastetta ja monikäyttöisyyttä lähiöissä ja maaseutualueilla.	Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt	<p>● (etenee suunnitellusti)</p> <p>Asukastoiminnan tiloja on tarkasteltu uudelleen ja kartoitettu mahdollisuuksia tilojen yhteiskäyttöön (palvelupisteet, asukastuvat, kirjastot, virtuaaliset palvelut).</p>

4. UUDISTUVA KUOPIO

4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Henkilöstön työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot vähenevät kaupunkitasoisesti 15,4 pv/htv tasolle.	Kaikissa työyhteisöissä tehdään ja toteutetaan työhyvinvointisuunnitelmia ja niiden etenemistä seurataan	Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt	<p>● (etenee suunnitellusti)</p> <p>Kansalaistoiminnan palveluissa henkilöstön työhyvinvoinnin tukemiseksi on toteutettu valmennuksia yksilö-, työyhteisö- ja esimiestasolla. Valmennuksissa esiin nousseita asioita hyödynnetään</p>

			<p>vuoden 2021 työhyvinvointisuunnitelmassa.</p> <p>Kansalaisopistossa toimii säännöllisesti moniammatillinen työhyvinvointiryhmä. Kaupungin työhyvinvointirahalla pystyimme järjestämään koko henkilöstölle työhyvinvointia tukevaa koulutusta. Digiosaamisista tukevaa ja positiiviseen pedagogiikkaan perehdyttävää koulutusta on järjestetty poikkeuksellisen paljon hankerahoituksen turvin.</p>
--	--	--	---

4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
<p>Kehitetään keskeisen kaupunkialueen osallisuuden ja vaikuttamisen toimintamalleja. Parannetaan kuntalaisviestintää matalan kynnyksen vaikuttamistavoista.</p> <p>Otetaan käyttöön digitaalinen osallistumistyökalu.</p>	<p>Kehitetään asukkaiden osallistamisen digitaalista alustaa yhteistyössä muiden palvelualueiden kanssa. Toteutetaan kevyitä osallisuuden toimintamalleja digitaalisen alustan kehittämisen rinnalla.</p> <p>Viestitään kansantajuisesti osallistumisen mahdollisuuksista</p>	<p>Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt, esimiehet</p>	<p>■ (etenee hitaasti tai osittain) Pitäjäraadit ovat hankkineet alueilleen sähköisiä infotauluja tai -näyttöjä, joiden avulla voidaan viestiä sähköisesti myös julkisissa tiloissa ja ihmisten parissa. Ihmislähtöinen digitaalinen kunta -hankkeen osana on kehitetty osallisuuden työvälineitä.</p>
<p>Kehitetään tiedolla johtamista (tiedon kerääminen, analysointi ja hyödyntäminen) kaupunkitasoisesti, jotta se palvelee paremmin toiminnan, palvelujen ja palveluverkostojen suunnittelua ja seurantaa.</p>	<p>Kehitetään hyvinvointitiedon tiedonkeruuta, analysointia ja raportointia manuaalisesta digitaaliseen muotoon osana Living Lab-hanketta. Tehdään yhteistyötä Itä-Suomen yliopiston vaikuttavuuden talon ja muiden tutkimustahojen kanssa sekä Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ja kuntien kanssa hyvinvointitiedon keruun, analysoinnin ja raportoinnin kehittämiseksi.</p>	<p>Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt</p>	<p>● (etenee suunnitellusti) Aktiivinen hyvinvointitiedolla johtamisen kehittäminen jatkuu yhteistyössä IsteKin, Itä-Suomen yliopiston, Living Labin, P-S sairaanhoitopiirin ja hyvinvointiryhmän kanssa. Toimintatapojen muutosta on tuettu hyvinvointiryhmän ja toimeenpanevan hyvinvointiryhmän työpajoissa. Keskeisenä seurannan ja suunnittelun työkaluna toimii hyvinvointikertomus, jonka tiedonkeruuta, analysointia ja raportointia tukevaa kehitystyötä on tehty tiiviisti. Kehittämistä tehdään järjestelmällisesti Hyvinvoiva Kuopio 2030 -ohjelman mukaisesti.</p>
<p>Palvelujen saavutettavuuden ja sujuvuuden parantaminen digitalisaation avulla. Laaditaan digitalisaation tiekartta ja viedään eteenpäin toimintaa ja palveluja uudistavia digihankkeita. Parannetaan henkilöstön digitaalista kyvykkyyttä.</p>	<p>Kehitetään digitaalisia ratkaisuja hyvinvointitiedon käsittelyyn yhdessä kumppaneiden kanssa. Koulutetaan henkilöstöä uusien digitaalisten menetelmien käyttöön. Kehitetään lähiöpalveluja kaupunki- ja maaseutualueilla hyödyntäen asukastupaverkoston asiakaspäätteitä etäpalvelujen</p>	<p>Hyvinvoinnin edistämisen johtaja, palvelupäälliköt, esimiehet</p>	<p>● (etenee suunnitellusti) Kansalaistoiminnan palveluissa on tuotettu virtuaalisia seminaareja ja koulutettu henkilöstöä. Kuvakukon kassajärjestelmän uudistaminen aloitettu, tavoitteena ajantasaisesti seurantajärjestelmää. Asukastoiminnan osalta virtuaalisten palveluiden kehittäminen ei vielä toteutunut asukastoiminnan muiden muutosten vuoksi.</p>

	kanavana, mm. Terve Kioski - palveluissa. Ollaan mukana kehittämässä Liikkuva Kuopio -digitaalisia ratkaisuja tuottamalla liikuntaan aktivoinnin sisältöjä.		Osta verkossa -projektin kautta kansalaisopiston kurssien maksaminen verkossa on lisännyt palvelun sujuvuutta.
--	--	--	--

4.3. Kestävä talous

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Talousarvioon sisältyvä 6 M€:n henkilöstömenojen säästötavoite toteutuu.	Henkilöstön kertaluontoiset säästötoimenpiteet pannaan käytäntöön. Uusiin kehittämishankkeisiin pyritään kytkemään vakituista henkilöstöä uusien määräaikaisten rekrytoinnin sijaan.		● (etenee suunnitellusti) Toimenpiteet toteutettu suunnitellusti palveluluille asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Vakituinen henkilöstö on osallistunut hankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen aktiivisesti.

Taidepalvelut

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Toiminta

Kaupunginteatterin kevätkausi alkoi hyvissä merkeissä: esitykset myivät ennakoitua paremmin. YT-neuvottelujen jälkeen lavastamolta päätettiin vähentää yksi henkilötyövuosi, mikä oli mahdollista päivitetyn tuotantorakenteen myötä.

Talvella maailmalla alkanut koronavirusepidemia kulki Suomeen siten, että perjantaina 13.3. Aluehallintovirasto päätti perua kaikki yli 500 hengen yleisötilaisuudet 13.4. asti. Tilannekuva eteni nopeasti niin, ettei teatterilla ollut mahdollista esittää mitään, eikä pitää muitakaan yleisötilaisuuksia tai julkisia kokoontumisia. Harjoittelu oli mahdollista, kun koolla oli alle 10 henkilöä ja THL:n ohjeita turvallisuudesta noudatettiin. Tämä oli koronapandemian alkusoitto teatterialalle.

Teatterin osalta vuosi 2020 oli eritasoisten ja eripituisten sulkujen vuosi. Yhtään tuotantoa ei peruttu, mutta kevätkauden puolikkaalla ei esitetty ollenkaan, harjoiteltiin rajoitetusti, syyskaudella esitettiin puolikkaalle salille, harjoiteltiin normaalisti, kunnes joulukuussa esitystoiminta lopetettiin kokonaan. Rajoitusten laatu on seurannut pandemian eri vaiheita, ja se on vaikeuttanut toiminnan suunnittelua: lyhyellä päätösten anto- ja voimassaolopsyklillä ja lyhyellä toimeenpanoajalla ei ollut mahdollista reagoida toiminnan kannalta optimaalisesti.

Kuopion Musiikkikeskuksen ja kaupunginorkesterin tapahtumat ja konsertit voitiin toteuttaa 13.3.2020 saakka suunnitellusti. Sen jälkeen Aluehallintoviranomaisten koronaepidemiasta johtuvien kokoontumisrajoitusten takia peruttiin tai siirrettiin kevätkauden kaikki suunnitellut omat ja ulkopuolisen järjestäjän tapahtumat ja konsertit. Tauon aikana orkesteri toteutti mm. erilaisten kokoonpanojen livestriimattuja konsertteja, opetusvideoita Kuopion kaupungin koululaitoksen käyttöön etäopiskelun avuksi ja säveltervehdyksiä palvelutalojen ja saattohoito-osastojen käyttöön.

Musiikkikeskus avautui yleisölle jälleen kesätauon jälkeen elokuun alussa. Syyskaudella 1.12.20 saakka orkesterin konsertit toteutettiin 1-2 metrin turvavälein konserttisalin maksimikapasiteetin ollessa 300 henkilöä. Talon tilavuokrauksen kautta varattuja tapahtumia siirrettiin edelleen myöhäisempään ajankohtaan tai peruttiin, joitakin pienempiä tilaisuuksia lukuun ottamatta. Joulukuun alusta alkaen rajoitukset tiukentuivat sallien aluksi alle 50 hengen yleisötilaisuuksien toteuttamisen, ja 23.12. lähtien alle 20 hengen kokoontumisen. Tämä johti kaikkien yleisötapahtumien peruuntumiseen joulukuun aikana. Kanresta Oy:n lounasruokailu on toiminut Musiikkikeskuksen tiloissa normaalisti ja Musiikkikeskuksen lipunmyyntipalvelu rajoitetusti.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Kun teatteritoiminnan perumispäätös tuli, keväälle oli myytyjä tai varattuja lippuja n. 300 000 euron edestä. Eurot sulivat silmissä. Koko kevään tulomenetyks oli n. 500 000 euron luokkaa.

Teatterin syyskausi alkoi puolitetuin salein, loppukaudella rajoitukset kiristyivät edelleen siten, että joulukuun alusta lukien esitykset peruttiin. Syyskauden tulomenetyksiä tuli kevään tavoin satoja tuhansia euroja, vaikka on mahdotonta tietää, kuinka esitykset olisivat todella myyneet ilman koronapandemiaa tai kuinka tuottoisa pikkujoulukausi olisi ollut.

Käyttötalouden menosäästöjä syntyi teatterilla yhteensä n. 233 000 euroa, huomioiden kevään lomautukset ja keskeytykset koronasta johtuen, esittämättömyys, sekä lisäksi aiemmat yt-vapaasäästöt. Välillisiä säästöjä syntyy lisäksi tekijänoikeusmaksuissa ja matka- ja majoituskuluissa.

Valtio on tukenut teatteria koronamenetysten kattamiseksi hyvin: kevään haussa teatterille myönnettiin 350 000 euroa ja syksyn haussa 471 000 euroa, josta siirrettiin 223 000 vuodelle 2021 avustustuloksi, koska rajoitukset yhä jatkuvat.

Näin teatterin toimintakate toteutui suunnitellusti talousarvion mukaisena.

Musiikkikeskuksen ja kaupunginorkesterin tulotavoitteesta 1 289 000 euroa toteutui 495 881 euroa, missä on mukana kaupunginorkesterin kevään haussa valtiolta saama 80 000 euron tuki koronan aiheuttaman tulomenetyksen kattamiseen sekä Gramexin ylimääräinen koronatiliys 16 049 euroa. Syksyn haussa orkesteri sai valtiolta 100 000 euron tuen, mikä siirrettiin vuodelle 2021 kattamaan tulomenetyksiä rajoitusten edelleen jatkuessa. Tulotavoite jäi 793 118 euroa alijäämäiseksi.

Menosäästöjä syntyi yhteensä 864 477 euroa, Suurimmat säästöt muodostuivat henkilöstömenoihin ja palvelujen ostoihin. Lomautukset, vapaaehtoiset palkattomat vapaat ja täyttämättä jätetyt avoimet tehtävät vähensivät henkilöstömenoja. Peruttujen tai siirrettyjen orkesterin konserttien taiteilijapalkkiot, matka-, majoitus-, markkinointi- ym. kustannukset vähensivät.

Musiikkikeskuksen toimintakate toteutui 71 359 euroa positiivisena.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen

Tavanomaiseen tapaan, kuten kaupungin organisaatioissa tehdään. Esim. hankinnat, laskujen käsittely, tes:n mukaisten etuuksien tai ohjeitten täytäntöönpano (mm. matkalaskut, päivärahakäytännöt jne.), hallinnollisten sääntöjen noudattamisen valvonta (esim. tehtävänjaoissa ja toimivaltakysymyksissä).

Taidepalvelut

1. KASVAVA KUOPIO

1.1. Kilpailukyinen yrittäjyyssympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Edistetään opiskelu- ja työperäistä muuttoa ja maahanmuuttoa Kuopioon sekä ulkomaalaisten ammattiosaajien sitoutumista alueeseen.	<p>Taidepalveluilla on hyvä brändi ja työnantajaimago - sekä teatteri että orkesteri ovat haluttuja työpaikkoja. Korkea taiteellinen taso, ammattitaitoinen työyhteisö sekä asianmukaisesti resursoitujen toimintojen varmistavat tämän.</p> <p>Musiikkikeskus tiedottaa jatkossakin haettavina olevista kaupunginorkesterin muusikoiden tehtävistä kansainvälisissä tiedotuskanavissa. Tällä hetkellä orkesterissa on 20 ulkomaalaista työntekijää, jotka edustavat 10 eri kansallisuutta.</p>	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt	<p>(etenee suunnitellusti)</p> <p>Musiikkikeskus on julkaissut syyskaudella koesoittoon tulevat kaupunginorkesterin muusikoiden tehtävät (fagotin varaäänentohtaja, I-viulun äänenjohtaja, kaksi alttoviulunsoittajaa ja kaksi II-viulunsoittajaa) kansainvälisellä verkkosivustolla Musical Chairs. Tehtäviin valittiin kaksi suomalaista, sveitsiläinen, venäläinen, eestiläinen ja bulgarialainen muusikko.</p>

1.3. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Viestintää ja edunvalvontaa kehitetään systemaattisesti edelleen (vaikuttamisen kohteet, vaikuttavuusviestintä, yhteistyö).	<p>Taidepalvelut vaikuttavat paikallisesti sekä kansallisella tasolla ja on hyvin verkostoitunut alan toimijoiden, sidosryhmien sekä rahoittajien kanssa.</p> <p>Edunvalvonnan osalta yksi keskeinen kehittämiskohde on Suomen Teatterit ry, johon teatterikin kuuluu. Kaupunginorkesterin vastaava kattojärjestö on Suomen Sinfoniaorkesterit ry, jonka hallitukseen kuuluu</p>	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt	<p>(etenee suunnitellusti)</p> <p>Musiikkikeskuksen henkilökunta on osallistunut Suomen Sinfoniaorkesterit Ry:n järjestämiin koulutuspäiviin ja johtajan lisäksi hallituksen kokouksiin.</p> <p>Teatterinjohtaja ja teatterin hallintopäällikkö ovat osallistuneet etänä järjestettäviin teatterinjohtajaliiton ja Suomen teatterit ry:n kokouksiin ja tilaisuuksiin.</p>

	Musiikkikeskuksen johtaja.			
--	----------------------------	--	--	--

1.4. Rohkea kaupunkikehitys, elinvoimainen kaupunkikeskusta, monimuotoinen kaupunkikulttuuri

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Aktivoidaan kaupunkikeskustan tapahtumatoimintaa yhdessä järjestöjen yms. kanssa.	Teatteri järjestää tapahtumia ja on mukana muiden järjestämissä yhdessä muiden toimijoiden kanssa, joko kaupallisen tai ei-kaupallisen yleisötyön tiimoilta. Kaupunkikeskustaa ja elinkeinoelämää elävöittää kansainvälisen vertailun kestävä kaupunginorkesterin ohjelmisto ja Musiikkikeskuksen monipuolinen tapahtumatuotanto, talossa toimivat oppilaitokset, arkipäivisin ja tapahtumien aikana avoinna oleva kahvila ja lounasravintola Kanresta ja Musiikkikeskuksen lipunmyyntipiste, josta voi ostaa pääsylippuja Musiikkikeskuksen ja teatterin tapahtumiin. Kaupunginorkesterin yleisöryhmä jatkaa toimintaansa ja kehittää uusia tapoja jalkautua ympäri kaupunkia.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Musiikkikeskuksen ja kaupunginorkesterin tapahtumat toteutettiin normaalisti 12.3.2020 saakka. Sen jälkeen koronaepidemian takia peruttiin tai siirrettiin kaikki suunnitellut omat ja ulkopuolisen järjestäjän tapahtumat ja konsertit ja Musiikkikeskus suljettiin elokuun alkuun saakka. Syyskaudella kokoontumisrajoitukset sallivat tapahtumat, jotka oli mahdollista toteuttaa 1-2 metrin turvaväleillä. Rajoitusten takia esim. konserttisalin kapasiteetti oli max 300 kuulijaa. Kaupunginorkesterin konsertit toteutettiin rajoituksia noudattaen 1.12. saakka, jolloin rajoitukset tiukentuivat sallien max 50 hengen ja edelleen 23.12. alkaen max 20 hengen kokoontumisen. Ulkopuoliset tapahtumajärjestäjät peruuttivat tai siirsivät myöhäisempään ajankohtaan huomattavan määrän syyskauden tapahtumista. Koronaepidemian vuoksi peruuntui teatterin suunnitelmat olla kesällä Kuopion torilla markkinoinnin, myynnin ja näkyvyyden nimissä. Matkuksessa olimme suunnitellulla tavalla, tulos oli (taas!) aiempia kesiä parempi. Joulun alla emme olleet aiemmasta poiketen Matkuksessa. Syyskaudella esitettiin Minna-näyttämöllä rajatuin paikoin 226 (norm 464) ja Marialla 79 (norm 184). Joulukuun alkupuolella rajoitus laski 20 henkilöön, mikä aiheutti joulukuun esitysten perumisen.

2. HYVINVOIVA KUOPIO

2.1. Aktiivisuuteen innostava arki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Mahdollistetaan harrastaminen lapsille ja nuorille mm siirtämällä harrastamisen painopistettä koulupäivän yhteyteen. Uudistetaan liikunnan avustus- ja	Taidepalvelut ovat mukana parantamassa ja lisäämässä kaupunkilaisten hyvinvointia. Teatteri lisää sosiaalisessa markkinoinnissaan hyvinvoinnin merkityksen korostamista.	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt	● (etenee suunnitellusti) Alueen koululaisryhmät ovat käyneet seuraamassa orkesterin harjoituksia ja olivat mukana yhtenä koyleisönä Musiikkikeskuksen järjestämässä pelastautumisharjoituksessa, mikä järjestettiin avoimen harjoituksen yhteydessä.

maksupolitiikkaa. Tehostetaan hyvinvointimarkkinointia.	Orkesteri tekee aktiivista yhteistyötä alueen koulujen, musiikkiluokkien ja musiikkioppilaitosten kanssa.		Koronan vuoksi joitakin yleisötyön tapahtumia jouduttiin perumaan. Emme saaneet rahoitusta yhdessä sirkuksen ja Minimien kanssa, jota haimme säännöllisen, viikoittaisen harrastustoiminnan luomiseksi. Täyteen varattu teatterileirikin jouduttiin perumaan koronan vuoksi.
--	---	--	--

2.2. Varhainen tuki

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
Lapsiperheiden hyvinvointia edistetään tukemalla vanhemmuutta eri keinoin.	<p>Tarjotaan matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja, joissa tehdään moniammatillista yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa ja hakeutuvaa työtä eri kohderyhmien (mm. erilaiset lapsiperheet, nuoret) hyvinvoinnin lisäämiseksi.</p> <p>Teatterin yleisötyöntekijä on yhdyshenkilö, kun teatteri tekee yhteistyötä sosiaalitoimen, päiväkodin tai koulun kanssa. Teatteri pilotoi, eli järjestää kokeiluluonteisesti ja mm. hyvinvointimarkkinoinnin näkökulmasta lastenhoitoa muutama viikonlopun päiväesityksiin kevätkaudella, yhtenä perusteena juuri vanhemmuuden tukeminen toisaalta teatterin, toisaalta vanhempien oman rauhallisen hetken ja yhteisen elämyksellisen kokemuksen kautta.</p> <p>Orkesterin kummilapsitoiminta jatkuu ja tarjoaa perheille taidekasvatusta ja elämyksiä. Orkesteri järjestää avoimia harjoituksia ja maksuttomia pienyhtyekonsertteja eri ikäryhmille ja jalkautuu myös koulukiertueille.</p>	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt	<p>(etenee suunnitellusti)</p> <p>Orkesteri järjesti tammikuussa päiväkotij- ja koululaisesityksenä Sirkushuveja -konsertin ja helmikuussa Lastenkonsertti Tapion. Kummilapsikonsertteja ja konsertti kehitysvammaisille järjestettiin samoin helmikuussa. Avoimia harjoituksia järjestettiin kausikonserttien kenraaliharjoitusten yhteydessä. Maaliskuussa maakunnan kouluihin ja tapahtumataloihin suunnitellut konsertit jouduttiin perumaan koronaepidemian takia. Muusikot ovat osallistuneet orkesterin yleisötyöryhmään, joka suunnittelee lapsille ja nuorille suunnattuja yleisötyömuotoja. Kokoontumisrajoitusten aikana muusikot ovat tehneet kouluille opetusvideoita ja muita striimattuja esityksiä ja konsertteja, esiintyneet mm. palvelutalojen pihamailla ja muissa yleisissä paikoissa. lasten ja nuorten supersyyslomalla orkesteri järjesti kaikille avoimen ja maksuttoman soitinesittelypäivän.</p> <p>Koronapandemian vuoksi teatteri on joutunut perumaan useita yleisötyön tapahtumia, jotka on suunnattu perheille ja lapsille tai nuorille.</p>
Päihteiden käyttö vähenee ja mielen hyvinvointi lisääntyy. Painopiste on erityisesti syrjäytymisuhan alla olevien nuorten hyvinvoinnin edistämisessä.	Teatterin yleisötyötä tehdään mm. 2. asteen oppilaitosten ja sosiaalitoimen sekä järjestöjen kanssa. Käytännössä esim. kulissikurkistuksin, koeyleisöksi tulemalla, teatterityöpajoin, työharjoittelu- ja työkokeilupaikkoja	Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt	<p>(etenee suunnitellusti)</p> <p>Orkesterin nuorille ja lapsille suunnattujen konserttien lisäksi hinnoittelulla rohkaistaan nuoria osallistumaan orkesterin konsertteihin. Alle 20-vuotiaille tarjotaan konserttipäivän lippua 4 euron hintaan kausikonsertteihin ja erikoiskonsertteihin opiskelijat ja alle 16-vuotiaat voivat ostaa 11 euron pääsylipun. Musiikkikeskuksen omana</p>

	<p>tarjoamalla.</p> <p>Musiikkikeskus järjestää nuorille ja lapsille kohdistettuja konsertteja. Musiikkipolku antaa kaikille ko. ikäryhmän jäsenille tasa-arvoisen mahdollisuuden tutustua Kuopion kaupunginorkesteriin, musiikkiin ja toimintaan.</p>		<p>tuotantona järjestettiin Pikku Papun Musiikkisirkus ja Tubetour - tapahtumat. Marraskuussa alueen 7-luokkalaiset osallistuivat Atso Almilan johtamiin Musiikkipolku-konsertteihin.</p> <p>Teatterille ei ole otettu koronapandemian vuoksi harjoittelijoita, on rajattu muutenkin kulissikurkistukset, koyleisöt ym. pois ydintoiminnasta kontaktien välttämiseksi.</p>
--	--	--	--

2.4. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
<p>Kaupungin tilat ovat helposti asukkaiden ja järjestöjen käytössä.</p> <p>Tilojen suunnittelussa otetaan huomioon tilojen monikäyttöisyys.</p>	<p>Teatteritalo ja Musiikkikeskus ovat kuntalaisten käytössä ja verorahoilla rakennettuja. Teatteri edistää aula- ja lämpiötilojen vuokraamista esim. järjestöjen kokouskäyttöön, koska se on vuokraajalle edullisempaa, teatterille kevyempää ja auloja voisi vuokrata enemmänkin.</p> <p>Näyttämötilojen vuokrausmäärää on vaikea kasvattaa, ellei samalla aleta vähentää ensi-iltojen tai vierailuesitysten määrää.</p> <p>Musiikkikeskuksen tiloja vuokrataan ulkopuolisille konserttien, kokousten ja kongressien järjestäjille. Kahvio ja aulatilat ovat tapahtumien lisäksi oppilaitosten ja opiskelijoitten käytössä.</p>	<p>Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt</p>	<p>(etenee suunnitellusti)</p> <p>Musiikkikeskuksen vuokraustoiminta toteutui suunnitellusti 12.3.20 saakka, jonka jälkeen Musiikkikeskus suljettiin koronaepidemian takia. Elokuusta lähtien tapahtumia ja konsertteja on toteutettu kokoontumisrajoitukset huomioiden. Tapahtumia on ollut huomattavasti normaalia vähemmän. Musiikkikeskuksen lipunmyynti on ollut avoinna rajoitetusti. Kanresta Oy:n lounasruokailu on toiminut normaalisti koko syyskauden.</p> <p>Teatterin syyskausi meni tältä osin mönkään koronapandemian vuoksi.</p>

3. RESURSSIVIISAS KUOPIO

3.1. Viisas liikkuminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
<p>Edistetään edelleen etätyön tekemismahdollisuuksia ja vähennetään liikkumistarvetta.</p>	<p>Kehitetään kuntalaisten etätyön tekemisen paikkoja ja mahdollistetaan etätyön tekeminen tehtävissä, jotka eivät ole paikkaan</p>	<p>Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt</p>	<p>(etenee suunnitellusti)</p> <p>Teatterin henkilöstö (pääasiassa hallinnollinen) on tehnyt koronavuoden ajan etätöitä, se on sujunut hyvin. Korona osoitti, kuinka monet tehtävät eivät olet paikkasidonnaisia. Kokemukset esim.</p>

	<p>sidottuja.</p> <p>Selvitetään mahdollisuutta, että teatterin aulatiloihin pystyisi hyödyntämään etätyöpisteenä ja tapaamis- ja neuvottelupisteenä esim. nettivaraukskalenterin kautta (koska teatterin tilat on toisinaan kokonaan, auloja myöten varattu). Langaton kaupungin verkko on, wc:t on, pöydät, tuolit on.</p> <p>Teatterin aula on kaupunkilaisten olohuone.</p> <p>Taidepalveluiden henkilöstöllä on mahdollisuus etätöihin.</p>		<p>työnteon keskeytyksettömyydestä, työrauhasta, omasta rytmistä jne ovat olleet palkitsevia. Toisaalta kaivataan työyhteisöä ja spontaaneja keskusteluja, joita etäyhteyksin ei niin vain synny. Tulevaisuudessa moni työtehtävä onkin ns. monipaikkainen.</p> <p>Teatteri on hankkinut striimauskalustoa, jotta esim. seminaareja voisi järjestää teatterin tiloissa hybridimallilla, eli osa on paikan päällä ja osa missä päin Suomea tai maailmaa tahansa.</p> <p>Koronaepidemian aikana Musiikkikeskuksen henkilökunnasta hallintohenkilökunta teki etätöitä, tekniikkahenkilöstö teki talossa rästissä olleita kaapelointi- ym. korjaustöitä, orkesterimuusikot harjoittelivat kotona tehden myös omatoimisesti opetusvideoita koululaitokselle, sekä musiikkitervehdyksiä sosiaaliseen mediaan. Hallintohenkilökunnan etätöimahdollisuus ja orkesterimuusikoiden omatoiminen harjoittelu kotona on ollut käytäntönä jo ennen korona-aikaa.</p>
--	--	--	--

3.2. Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
<p>Sisällytetään resurssiviisuus hankintaprosesseihin koko konsernissa ja koulutetaan henkilökunta.</p> <p>Uusiomateriaalien käyttöä lisätään suunnitelmallisesti rakentamisessa.</p>	<p>Teatteri tekee tuotantoja, joissa jo varhaisessa suunnitteluvaiheessa linjataan, että "ei osteta mitään". Ts. hyödynnetään, modifioidaan entisiä lavaste- tai puvustuselementtejä, tehdään oivaltavia, ekologisia ratkaisuja.</p> <p>Musiikkikeskuksessa kierrätykseen panostetaan entistä enemmän, mm. jätteiden lajittelun myötä. Vierailijoiden matkat järjestetään ensisijaisesti muuten kuin lentäen.</p>	<p>Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt, esimiehet</p>	<p>● (etenee suunnitellusti)</p> <p>Musiikkikeskukseen hankitut jätteiden lajitteluastiat ovat käytössä myös yleisötiloissa ja sähköautojen latauspisteitä on asennettu Musiikkikeskuksen pysäköintialueelle. Vierailijoiden matkat pyritään järjestämään yleisillä kulkuneuvoilla.</p> <p>Ajankohtaisena esimerkkinä: teatterin syksyn ensi-illan, Tämä on ryöstö -näytelmän, lavastuksen osia ostettiin Tampereelta ja ollaan edelleen myymässä toiseen isoon teatteriin, kunhan kausi on meillä saatu päätökseen.</p>

4. UUDISTUVA KUOPIO

4.1. Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
<p>Henkilöstön työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot vähenevät</p>	<p>Kaikissa työyhteisöissä tehdään ja toteutetaan</p>	<p>Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt</p>	<p>● (etenee suunnitellusti)</p>

<p>kaupunkitasoisesti 15,4 pv/htv tasolle.</p>	<p>työhyvinvointisuunnitelmia ja niiden etenemistä seurataan.</p>		<p>Ajalla 1.1.-30.6.20 Musiikkikeskuksen sairauspoissaolot 10,35 ja teatterin 8,17 pv htv. Lukua nostavat pitkäaikaissairaat, jotka odottavat eläkeratkaisua. Koko vuoden sairauspoissaolot: Musiikkikeskus 15,7 pv/htv ja teatteri 7,11 pv/htv.</p> <p>Musiikkikeskus on anonut ja saanut määrärahan työhyvinvoinnin edistämistä koskevaan psykososiaaliseen tukeen. Syyskaudella toteutettiin koko työyhteisön työhyvinvointipäivä työhyvinvointikouluttaja Päivi Jordan Kilkin johdolla ja hallinnon henkilöstön hengitys- ja läsnäoloharjoitus Kuopion kansalaisopiston Metsähuoneessa.</p> <p>Teatterin sairauspoissaoloissa on tapahtunut merkittävä huononeminen: v. 2020 se oli 6,1 päivää/henkilö, eli miltei kaksinkertaistunut aiempiin vuosiin verrattuna. Lisäksi huonoa oli, että yhä nuoremmat työntekijät olivat sairastaneet aiempaa enemmän. Toki yleisellä tasolla tilanne on hyvä verrattuna keskimääräiseen sairauspoissaolomäärään, mutta suunta vaikuttaa huonolta.</p>
--	---	--	--

4.2. Sujuva ja uudistuva toiminta

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
<p>Kehitetään tiedolla johtamista (tiedon kerääminen, analysointi ja hyödyntäminen, mittarit) kaupunkitasoisesti, jotta se palvelee paremmin toiminnan, palvelujen ja palveluverkostojen suunnittelua ja seurantaa.</p>	<p>Taidepalvelut päivittää ja kehittää mittareitaan sekä tuotantokohtaista laskentaa ohjelmistosuunnittelun tueksi.</p> <p>Kuopion kaupunginorkesteri valittiin mukaan suomalais-brittiläiseen Accessible Orchestras -hankkeeseen, jonka myötä erityisesti vanhempaa väestöä palvellaan mm. digitaalisten ratkaisujen avulla.</p>	<p>Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt</p>	<p>● (etenee suunnitellusti) Taidepalvelut osaltaan on mukana mm. kehittämässä talouden suunnittelua, raportointia, jotta saadaan yksilöidymppää tietoa suunnittelun pohjaksi.</p> <p>Accessible Orchestras -hanke on käynnistynyt huhtikuussa, jolloin orkesterin tuottajat kokoontuivat ensimmäiseen koulutuspäivään. Hanke jatkui pilotin suunnittelulla ja tuottajien verkkotapaamisella marraskuussa. Musiikkikeskuksen ja kaupunginorkesterin tuloskortit on päivitetty informatiivisemmaksi.</p> <p>Teatterilla edelleen etsitään tapoja, joilla saadaan tietoa asiakkuuksista - joko asiakkailta itseltään tai esim. lipunmyynnin avulla - jolloin palveluja voidaan kohdistaa aina vain paremmin. Teatteri on siirtynyt aiempaa tarkempaan palvelukohtaiseen budjetointiin.</p>
<p>Palvelujen saavutettavuuden ja sujuvuuden parantaminen digitalisaation avulla. Laaditaan digitalisaation tiekartta ja viedään</p>	<p>Orkesterin striimaustoiminta voidaan käynnistää teknisten vaatimusten ja tallennekorvaussopimuksen puolesta.</p>	<p>Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt</p>	<p>● (etenee suunnitellusti) Orkesteri toteutti huhti-toukokuun aikana viisi livestriimattua pienyhtyekonserttia. Kesäkuussa rajoitusten sallittua koko orkesteri esitti Jaakko Kuusiston johdolla yhden livestriimatun konsertin. Lisäksi</p>

<p>eteenpäin toimintaa ja palveluja uudistavia digihankkeita.</p> <p>Parannetaan henkilöstön digitaalista kyvykkyyttä.</p>	<p>Teatteri selvittää osaltaan striimaustoiminnan aloittamista. Lipunmyyntiä kehitetään itsepalvelulaitteiden avulla - laitteet laitetaan sinne, missä ihmiset liikkuvat, kuten esim. Matkuksen kauppakeskukseen tai vaikkapa Prisman aulaan.</p> <p>Teatterilla hankitaan älytyöpuhelimet suunnittelevalle tekniselle henkilöstölle (mm. Teamsin käyttö, ovat hoitaneet tähän asti työasioita omilla puhelimillaan).</p>		<p>Kuopion kaupunginorkesterin muusikot osallistuivat 300 muun Suomen muusikon kanssa musiikkivideon toteuttamiseen. Orkesterin jäsenet videoivat omatoimisesti oman soittimensa osuuden Beethovenin 7. sinfonian finaalista, videot yhdistettiin ja teos esitettiin 29.5. kevätkauden päätteeksi televisiossa Yle 1:ssä ja Suomen Sinfoniaorkesterit ry:n YouTube-kanavalla. Muusikot valmistivat myös opetusvideoita Kuopion kaupungin koululaitoksen käyttöön etäopiskelun avuksi sekä säveltervehdyksiä ikäihmisten palvelutalojen ja saattohoito-osastojen käyttöön. Orkesteri jatkoi konserttien säännöllisiä, livestriimattuja lähetyksiä syyskauden aikana ja kehitti striimaustoimintaa. Lisäksi orkesteri tuotti muita videotallioiteja eri tarkoituksiin.</p> <p>Nämä asiat ovat jääneet koronan jalkoihin. Toisaalta teatterilla ei ollut valmiutta (esim. laitteistoa) korona-aikana tuottaa sisältöjä nettiin. Nyt tarkoitus on varautua ja päivittää laitteistoa niin, että jos tulee lockdown-tilanteita, olisi mahdollista jonkinlaista teatteritaidetta tuottaa siinäkin tilanteessa.</p>
--	---	--	---

4.3. Kestävä talous

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Seuranta 31.12.
<p>Talousarvioon sisältyvä 6 M€:n henkilöstömenojen säästötavoite toteutuu.</p>	<p>Musiikkikeskuksen ja kaupunginorkesterin henkilökunta osallistui lähes 100 % vapaaehtoiisiin palkattomiin tai muihin toimenpiteisiin.</p> <p>Teatteri vähentää henkilöstömenoja ohjelmistorakenteen päivittämisellä (ensi-iltojen määrä, omien tuotantojen määrä, yhteistuotantoja ja vierailuesityksiä tehdään säännöllisesti ja mahdollisimman paljon), ohjelmistosuunnittelulla (minimoidaan vierailijoiden käyttöä), eläköityvien osalta kokeillaan ensin, että emme heti täytä tehtävää, jolloin ei tule koko vuoden palkanmaksua, vaan hoidamme produktiivain paikkaamalla, jolloin näemme, minkä verran ylipäätään syntyy paikattavaa tällä päivitetyllä ohjelmistorakenteella sekä ohjelmistosuunnittelulla.</p>	<p>Asiakkuusjohtaja, palvelupäälliköt</p>	<p>● (etenee suunnitellusti) Teatteri on aktiivisesti ja hyvin tilanteen tasalla, mitä tulee henkilöstömenojen karsimiseen ja menokehityksen hallintaan. Teatterin henkilöstömenot alittuivat odotetulla tavalla mm. lomautusten vuoksi. Palkattomat yt-vapaat toteutuivat suunnitellusti.</p> <p>Musiikkikeskuksen vapaaehtoiset palkattomat toteutuvat suunnitellusti. Lisäksi henkilöstökulujen säästöä on syntynyt lomautusten, täyttämättömien tehtävien ja peruttujen konserttien takia.</p>

SELONTEKO VUODEN 2020 HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN JA KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUALUEEN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan tarkoituksena on

- varmistaa, että toiminta on taloudellista ja tuloksellista,
- tavoitteet saavuttavaa,
- päätösten perusteena oleva tieto riittävää ja luotettavaa.

Tarkoituksena on myös, että lakeja, säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja omaisuutta sekä voimavaroja turvataan. Sisäinen valvonta on varmistamistyötä, joka on toimialan johdon tekemää tai johdon lukuun tehtyä.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Säännösten ja määräysten noudattamisessa ei ole havaittu oikeusseuraamuksia aiheuttaneita ongelmia. Palvelualueiden toimintasääntöä ei ole ollut tarvetta tarkistaa vuonna 2020 ja toimintasääntö on vastannut organisaatiota ja vastuita. Tiedotusta ja ohjausta on annettu myös kohdennetusti. Asioiden valmistelussa on korostunut yhteistyö ja vuorovaikutus. Vuoden 2020 viranhaltijapäätösten julkisuus ja verkkojulkaiseminen eivät ole aiheuttaneet palvelualueilla ongelmaa eikä poikkeamia yhteisesti sovitusta ja valtakunnallisista käytännöistä ja määräyksistä ole tullut. Muutoksenhakuohjeita on tarkennettu ja ohjeistettu mm. viranhaltijapäätösten tekemisessä.

Tavoitteiden toteutuminen, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus, varojen valvonta

Talousarvion toteutumisesta, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta tai poikkeamista sekä niiden johdosta tehdyistä toimista on kerrottu vuoden aikana seurantaraporteissa ja toimintakertomuksessa.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen vuoden 2020 toimintakatteen toteutuma on 97,4%, alitusta n. 1,1 milj. euroa.

Vuoden 2020 toiminnan ja talouden toteutumiseen on vaikuttanut olennaisesti koronaepidemian vuoksi voimassa olleet rajoitukset, mm. yksiköiden sulkemiset kokonaan sekä muut toiminnan/asiakasmäärien rajoitukset.

Toimintakatteen alittumiseen vaikutti suurelta osin poikkeustilanteesta johtuvat tulojen ja menojen alitukset sekä korona-avustukset, joita saatiin museopalveluihin, kansalaisopistoon, teatteriin ja musiikkikeskukselle (vuonna 2020 käyttö 0,47 milj. euroa ja vuodelle 2021 siirrettiin 0,33 milj. euroa, yhteensä 0,8 milj. euroa).

Tulot toteutuivat 1,7 milj. euroa alle ja toimintakulut 2,8 milj. euroa alle talousarvion.

Tulojen alittuminen johtui yksikköjen sulkemisesta johtuvista maksujen vähenemisistä ja menopuolella säästöjä saatiin mm. henkilöstömenoissa henkilöstön

lomautuksilla. Myös palvelujen ostoissa ja avustuksissa ym. menoissa tuli säästöä toimintojen sulkemisen ja supistumisen vuoksi.

Kasvun ja oppimisen palvelualue

Vuoden 2020 toiminnan ja talouden toteutumiseen vaikutti myös olennaisesti koronaepidemian vuoksi voimassa olleet rajoitustoimet.

Kasvun ja oppimisen palvelualueen toimintakatteen toteutuma on 97,8 %, alitusta 4,6 milj. euroa.

Kasvun ja oppimisen palvelualueen toimintakatteen alittumista ennustettiin koko syksyn ajan jora-ennusteissa. Alittumiseen vaikutti suurimmalta osin poikkeustilanteesta johtuvat tulojen ja menojen alitukset sekä korona-avustukset, joita saatiin varhaiskasvatukseen, perusopetukseen, nuorisopalveluihin ja lukiokoulutukseen (vuonna 2020 käyttö 0,7 milj. euroa ja vuodelle 2021 siirrettiin n. 2,1 milj. euroa, yhteensä 2,8 milj. euroa).

Poikkeustilanteen vuoksi tuloista alittui varhaiskasvatusmaksut (0,7 milj. euroa), aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut (n. 0,1 milj. euroa) sekä koulujen iltakäytön tulot (n. 50 000 euroa). Valtionosuuksissa huomioitiin erillisellä päätöksellä aamu- ja iltapäivätoiminnan tulojen menetys (91 506 euroa).

Menopuolella henkilöstömenot alittuivat mm. henkilöstön lomautusten vuoksi. Osa henkilöstöstä siirtyi myös keväällä perusturvan ja terveydenhuollon palvelualueella koronapandemian aiheuttaman henkilöstöressurssin paikkaamiseen. Varhaiskasvatuksessa myös ennustettua pienempi lapsimäärä toi henkilöstö- ym. menosäästöjä (ennuste 5 854 lasta ja toteutuma 5 694 lasta). Suurimpana alituskasena euromäärältään sopimuskustannuksista olivat mm. koulukuljetukset 0,6 milj. euroa, kiinteistöjen hoitosopimukset 0,2 milj. euroa, ateriapalvelut 0,9 milj. euroa ja sisäiset vuokrat 0,2 milj. euroa.

Riskienhallinnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan suunnitelma on laadittu ja suunnitelma on hyväksytty hyvinvoinnin edistämisen ja kasvun ja oppimisen lautakunnissa.

Sisäisen valvonnan suunnitelmaa on toteutettu lautakunnassa hyväksytyjen painopisteiden mukaisesti.

Vuoden 2020 sisäisen valvonnan tavoitteita ja painopistealueita olivat talouden sopeutustoimissa onnistuminen ja henkilöstövaikutuksiin varautuminen peruspalvelujen toimivuus ja työhyvinvointi huomioiden, kehittämishankkeiden vaikutukset strategisten tavoitteiden toteutumiseen sekä mahdolliset muutokset/poikkeamat hankkeiden etenemisessä ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöt toimintayksikötasolla.

Talouden sopeutustoimissa onnistuminen ja henkilöstövaikutuksiin varautuminen peruspalvelujen toimivuus ja työhyvinvointi huomioiden

Toimintakatteen toteutuma alittaa talousarvion ja suurimpina syinä siihen ovat koronasta johtuva poikkeustilanne, joka vähensi henkilöstö- ym. menoja sekä korona-avustukset, joita saatiin koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen.

Henkilöstöä lomautettiin keväällä niissä toiminnoissa, joissa toiminnot jouduttiin sulkemaan osittain tai kokonaan. Osa em. työntekijöistä olivat ennen tietoa pandemiasta ottaneet kertaluontoisina sopeutussäästöinä lomarahavapaita ja palkkatomia säästösyistä. Samalle vuodelle sattuneet lomautukset ja henkilökohtaiset säästösyistä otetut vapaat vaikuttivat henkilöstön henkilökohtaiseen talouteen ja hyvinvointiin negatiivisesti – tällä on ollut vaikutusta myös työhyvinvointiin. Lomautetun henkilöstön osaamista ja koulutusta on kuitenkin pystytty hyödyntämään käyttämällä mm. koulunkäynninohjaajien sekä varhaiskasvatuksen lastenhoitajien lähihoitajakoulutusta perusturvan ja terveydenhuollon palvelualueella koronapandemian aiheuttaman henkilöstöresurssin paikkaamiseen.

Henkilöstön työhyvinvointia on palvelualueilla kohennettu erilaisilla toimenpiteillä, kuten esim. kirjastopalveluissa, jossa työhyvinvointia kehitetty TTL:n etätyhyypaketilla. Paketin suoritusprosentti on kirjastolaisten keskuudessa hyvin suuri, 96%.

Kehittämishankkeiden vaikutukset strategisten tavoitteiden toteutumiseen sekä mahdolliset muutokset/poikkeamat hankkeiden etenemisessä

Poikkeustilanteen vuoksi asiakkaille tarjottiin erilaisia verkkopalveluita sekä e-aineistoja.

Kuopion kaupunginkirjastossa toteutettiin vuoden 2020 aikana 3 kirjaston omatoimiraikaisut ja niiden tekeminen omatoimikirjastoiksi, joissa asiakkaat voivat asioida silloinkin, kun henkilöstö ei ole paikalla. Näistä kahteen on saatu AVIn kehittämisavustus.

Uuden Kuntolaakson uimahallin avaaminen onnistui poikkeusoloista huolimatta erinomaisesti ja Kuopion museon peruskorjaus- ja laajennushanke valmistui aikataulun mukaisesti.

Kasvun ja oppimisen tuen Perhekeskusmalli-projektiin osallistuminen ajalla 13.1.-31.12.2020 on vahvistanut ja tulee vahvistamaan monitoimijaista yhteistyötä sekä ennaltaehkäisevää ja varhaista tukea laajemminkin kasvun ja oppimisen palvelualueella.

Perusopetuksessa käynnissä oleva Parasta ennen -hankkeessa kehitettiin koulujen toimintakulttuuria seitsemällä koululla. Tasa-arvo -hankkeen avustuksella pystyttiin positiivisen diskriminaation osalta pääsemään tavoitteisiin.

Kansainvälisiä hankkeita ei pystytty toteuttamaan koronaepidemian takia. Myös muille hankkeille, joiden piti päättyä vuoden 2020 aikana, on haettu pääsääntöisesti jatkoaikaa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöt toimintayksikkö-
tasolla (kuten ohjeiden noudattaminen ja epäkohtiin puuttuminen)

Kaikilla on käytössä Kuopion kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan
käytännöt (mm. toimintasäännön mukainen organisaatorakenne ja toiminta, ra-
portointijärjestelmät ja seurannat, valvontatoimenpiteet, ohjeistukset KUHAssa).

Riskienhallinnalla on pyritty siihen, että toiminta jatkuu pandemiasta ja mahdolli-
sista muista ongelmatekijöistä huolimatta keskeytyksettä ja häiriöttä laadukkaasti
ja kustannustehokkaasti.

WPro-riskien arviointi ja ilmoitukset ovat olleet käytössä.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Vuonna 2020 osana kaupungin säästötoimenpiteitä koulujen kalustonhuolto on
lopetettu osana kaupungin palvelua. Kalustonhuollon varastot on ajettu alas ja
Kelloniemen kalustevalvonnasta on luovuttu kokonaan 31.12.2020 mennessä. Län-
tisen maaseutualueen uusi Von Wrightin koulu otettiin käyttöön vuoden 2021
alusta, Rytlyn ja Hirvilahden koulukiinteistöissä perusopetuksen toiminta päättyi
ja ne on tyhjennetty irtaimistosta. Lisäksi syksyllä 2020 Kemppaanmäen koulu-
kiinteöstä on luovuttu tilapäisesti ja siirretty muihin kiinteistöihin. Em. kiinteis-
töjen vanhat käyttökelpoiset oppilaskalusteet ja muu kaluston on kierrätetty mui-
hin yksiköihin, käyttökelvoton ja elinkaaren päässä oleva irtaimisto on toimitettu
asianmukaisesti poistoon.

Sopimustoiminta

Johdolla ei ole tiedossa sopimuksissa aiheutuvia mahdollisia negatiivisia seurauk-
sia toiminnalle.

Oma arvio riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan nykytilasta ja kehittä-
mistarpeista:

Hyvinvoinnin edistämisen ja kasvun ja oppimisen palvelualueen johto katsoo, että
sisäisen valvonta on kohtuullisella tasolla.

Parantamista ja kehittämistä vaativat seuraavat asiat, jotka huomioidaan vuoden
2021 sisäisen valvonnan suunnitelmassa:

- Talouden sopeutustoimissa onnistuminen ja henkilöstövaikutuksiin varautumi-
nen, peruspalvelujen toimivuus ja työhyvinvointi huomioiden
- Työelämän muutosten hallinta
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osaamisen vahvistaminen

Mittaristo 2020

Vastuualue: **Omatoimisen hyvinvoinnin palvelu** v. 2020 asukasluku 120 246 (ent. 119 490)

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2019	TA 2020	KS 2020	TP 2020	Muutos TP20/19
Kirjastopalvelut 1)	Fyysiset kirjastokäynnit	1 279 004	1 350 000	1 350 000	899 348	-379 656
	Verkkoasiointitapahtumat (kirjaston ulkopuolella tapahtunut asiointi)	750 929	550 000	650 000	905 456	154 527
	Kirjaston aukiolotunnit	35 120	35 000	35 000	26 170	-8 950
	Lainojen kokonaismäärä	2 106 669	2 080 000	2 080 000	1 836 781	-269 888
	Nettokustannukset/laina	2,7	2,8	2,8	3,1	0
	Kirjastojen tilojen määrä m ²	10 205	10 205	10 205	10 205	0
Museopalvelut	Museokohteiden kävijämäärä 2)	39 970	45 000	45 000	24 760	-15 210
	Museokohteiden aukiolotunnit 2)	4 464	4 400	4 400	3 318	-1 146
	Järjestetty kokoelma-aineisto kpl	2 020 018	2 029 000	2 029 000	2 023 514	3 496
	Nettokustannus €/as	26,1	32,1	32,1	30	4
	Museoiden tilojen määrä m ²	9 043	13 562	13 562	13 562	4 519
Liikuntapaikka-	Liikuntapaikkojen käyntikerrat 3)	1 407 772	1 300 000	1 300 000	982 765	-425 007
palvelut	Liikuntapaikkojen tilojen määrä m ²	57 783	78 293	78 293	78 293	20 510

1) Luvut sisältävät Kuopion lisäksi Kaavin ja Tuusniemen kirjastojen tunnusluvut. Kirjasto oli suljettuna pandemian vuoksi 17.3.-15.5. ja toimi supistetusti koronarajoitusten vuoksi myös tämän jälkeen. Sulkuajana auki olivat kirjaston

2) Kuopion museo suljettuna v. 2020 (peruskorjaus ja laajennus). Museokohteet suljettuna 17.3. - 31.5.2020.

3) Liikuntapaikkojen käyntikerrat sisältää sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen sekä kaupallisten tilaisuuksien kävijät

Vastuualue: **Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2019	TA 2020	KS 2020	TP 2020	Muutos TP20/19
Kansalaistoiminnan	Kulttuuri- ja liikuntaryhmiin osallistuneet 1)	72 838	105 000	105 000	62 229	-10 609
aktivointi	Kino-Kuvakukon ja Nilsiäen Mantun kävijöiden lukumäärä	19 900	30 000	30 000	17 395	-2 505
	Yleis- ja erityisavustukset €/as	28,47	29,00	29,00	27,14	-1
	Asukastupaverkosto, asukastupien lukumäärä	12	12	12	12	0
	Asukastupien kävijämäärä	102 018	95 000	95 000	53 300	-48 718
	Asukastupien työllistämisaikutus (henkilöä / htv) 2)	118/23	140/21	140/21	0/0	#ARVO!
	Kansalaistoiminnan aktivoiminnan tilojen määrä m ²	3 280	3 404	3 404	3 319	39
Kansalaisopisto 3)	(brutto)	24 633	24 500	24 500	21 336	-3 297
	Kansalaisopiston opetustuntien lukumäärä	44 463	44 700	44 700	40 480	-3 983
	Kansalaisopiston nettokustannus €/h (ilman valt.osuuksia ja työll.)	70,88	75,97	75,97	82,80	12
	Kansalaisopiston tilojen määrä m ²	3 638	3 638	3 638	3 638	0

1) Kulttuuriin - ja liikuntaan aktivointiin lasketaan em. ryhmiin osallistuneet sekä liikunta- ja kulttuuripolkuun osallistuneet (sis. myös supersyysloman ja hyperhiihtoloman osallistujat)

2) Asukastupatoiminta: palkkatukityöllistetyt, työharjoittelijat, työvalmennuksessa olevat sekä kuntouttavassa työtoiminnassa olevat.

3) TP-2018 opetustuntien lukumäärän pieneminen johtuu työvoimapolitiittisen maahanmuuttajakoulutuksen loppumisesta. K-opiston mittarit ovat vuositasen mittareita. Opiskelijoiden ja opetustuntien lukumäärät eivät sisällä kansalaisopiston tapahtumien (näyttelyt, konsertit, erilaiset esitykset) osallistuja ja tunteja.

Vastuualue: **Taidepalvelut**

Tuote tai palvelu:	Mittarin nimi	TP 2019	TA 2020	KS 2020	TP 2020	Muutos TP20/19
Kaupunginteatteri	Teatterissa kävijöiden lukumäärä	77 224	70 000	70 000	39 877	-37 347
	Nettokustannukset / katsoja	70,49	69,97	69,97	121,6	51
	Näytäntöjen lukumäärä	384	280	280	221	-163
	Kaupunginteatterin tilojen määrä m ²	7 982	7 982	7 982	7 982	0
Musiikkikeskus	Kävijöitten lukumäärä	115 460	115 000	115 000	31 334	-84 126
	Tapahtumien lukumäärä	700	750	750	309	-391
	Nettokustannukset / kävijät	4,9	5,6	5,6	31,9	27
	Musiikkikeskuksen tilojen määrä m ²	5 760	5 760	5 760	5 760	0
Kaupunginorkesteri	Konserttien kokonaislukumäärä	122	100	100	80	-42
1)	Kuulijoiden kokonaislukumäärä	32 478	30 000	30 000	9 870	-22 608
	Nettokustannukset / kuulijat	106,8	119	119	319	212

1) Vuoden 2020 kaupunginorkesterin kuulijamäärä on live-esiintymisten kuulijamäärää. Konserttien lukumäärä koostuu sekä live-esiintymisistä että striimatuista konserteista. Verkkolähetysten ja kahden radioinnin kuulijamäärä oli 226 776, mistä verkkolähetysten osuus 46 776 ja kahden radioinnin kuulijamäärä 180 000.

HTV- JA SAIRAUSPOISSALOSEURANTA
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

HTV-MAARAT	MUUTOS EDELLISEEN VUOTEEN HTV				
	TOTEUMA	TOTEUMA	TOTEUMA	MUUTOS	MUUTOS
	12/2018 HTV	12/2019 HTV	12/2020 HTV	2019/2020 HTV	%
Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut	176,3	174,6	157,9	-16,7	-10 %
Ohjatun hyvinvoinnin palvelut	93,8	95,2	85,3	-9,9	-10 %
Taidepalvelut	137,6	127,5	116,3	-11,2	-9 %
Johdon tukipalvelut	5,0	5,0	5,0	0,0	0 %
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	412,7	402,2	364,4	-37,8	-9 %

Lukuihin ei sisälly palkkatukityöllistetyt, kesätyöntekijät ja oppisopimuskoulutettavat.

SAIRAUSPOISSAOLOT	MUUTOS EDELLISEEN VUOTEEN				
	Kal.pv/HTV	Kal.pv/HTV	Kal.pv/HTV	MUUTOS	MUUTOS
	12/2018	12/2019	12/2020	2019/2020	%
Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut	13,2	14,2	12,7	-1,5	-11 %
Ohjatun hyvinvoinnin palvelut	8,0	8,6	8,1	-0,5	-6 %
Taidepalvelut	8,5	11,7	11,5	-0,2	-2 %
Johdon tukipalvelut	7,2	3,0	0,4	-2,6	-87 %
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	10,4	11,9	11,0	-0,8	-7 %

Ydinkaupunki	17,5	17,1	17,1	0,0	0 %
--------------	------	------	------	-----	-----

HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE
KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN VUOSI 2020

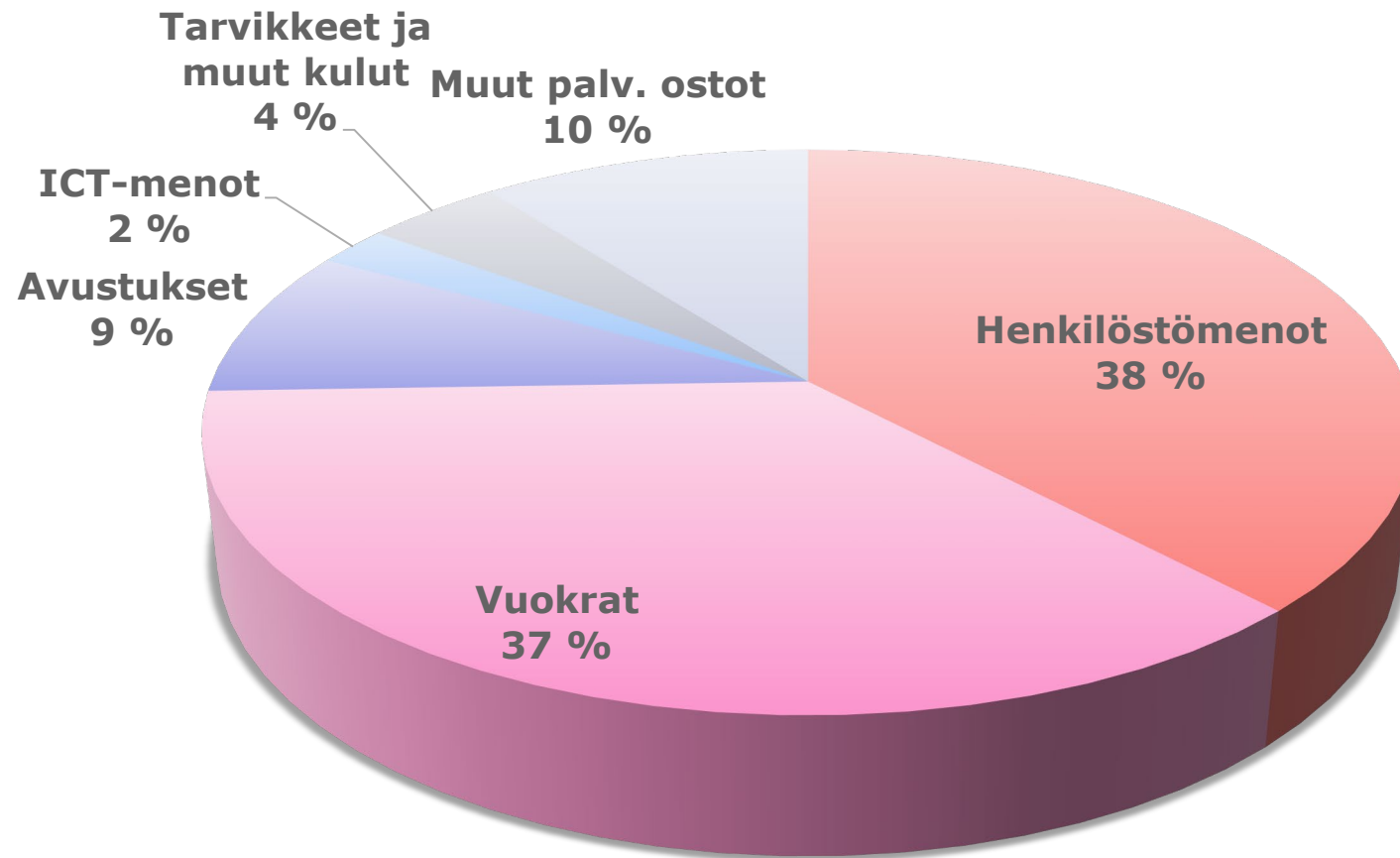
Tilinpäätös

		TA-2020 + TAMUT €	Toteuma 1.1.-31.12. €	Erotus €	Toteuma % Lask.=100 %	Toteuma ed. vuosi 1.1.-31.12.	Muutos % 2019/2020
KIRJASTO- PALVELUT	Toimintatuotot	830 199	870 162	39 963	104,8 %	892 074	-2,5 %
	Henkilöstökulut	-3 482 855	-3 165 647	317 208	90,9 %	-3 486 758	-9,2 %
	Muut kulut	-3 317 226	-3 382 685	-65 459	102,0 %	-3 268 149	3,5 %
	Toimintakulut yht.	-6 800 081	-6 548 332	251 749	96,3 %	-6 754 908	-3,1 %
	Toimintakate	-5 969 882	-5 678 170	291 712	95,1 %	-5 862 834	-3,1 %
MUSEOKESKUS	Toimintatuotot	261 407	300 872	39 465	115,1 %	266 433	12,9 %
	Henkilöstökulut	-1 966 242	-1 813 728	152 514	92,2 %	-1 801 590	0,7 %
	Muut kulut	-2 096 184	-2 095 714	470	100,0 %	-1 624 930	29,0 %
	Toimintakulut yht.	-4 062 426	-3 909 441	152 985	96,2 %	-3 426 520	14,1 %
	Toimintakate	-3 801 019	-3 608 569	192 450	94,9 %	-3 160 087	14,2 %
LIIKUNTA- PAIKKA- PALVELUT	Toimintatuotot	3 169 454	2 602 641	-566 813	82,1 %	3 142 191	-17,2 %
	Henkilöstökulut	-2 195 999	-1 832 335	363 664	83,4 %	-2 252 208	-18,6 %
	Muut kulut	-13 588 343	-13 470 550	117 793	99,1 %	-11 775 994	14,4 %
	Toimintakulut yht.	-15 784 342	-15 302 885	481 457	96,9 %	-14 028 202	9,1 %
	Toimintakate	-12 614 888	-12 700 244	-85 356	100,7 %	-10 886 010	16,7 %
KANSALAI- TOIMINNAN PALVELUT	Toimintatuotot	264 333	287 593	23 260	108,8 %	488 149	-41,1 %
	Henkilöstökulut	-1 350 466	-1 159 582	190 884	85,9 %	-1 572 828	-26,3 %
	Muut kulut	-4 786 549	-4 368 375	418 174	91,3 %	-4 653 682	-6,1 %
	Toimintakulut yht.	-6 137 015	-5 527 956	609 059	90,1 %	-6 226 509	-11,2 %
	Toimintakate	-5 872 682	-5 240 364	632 318	89,2 %	-5 738 360	-8,7 %
KANSALAI- OPISTO	Toimintatuotot	1 974 662	1 751 018	-223 644	88,7 %	1 987 834	-11,9 %
	Henkilöstökulut	-3 637 467	-3 558 712	78 755	97,8 %	-3 506 063	1,5 %
	Muut kulut	-1 675 774	-1 543 955	131 819	92,1 %	-1 643 436	-6,1 %
	Toimintakulut yht.	-5 313 241	-5 102 667	210 574	96,0 %	-5 149 498	-0,9 %
	Toimintakate	-3 338 579	-3 351 649	-13 070	100,4 %	-3 161 665	6,0 %
KAUPUNGIN- TEATTERI	Toimintatuotot	1 717 050	1 483 805	-233 245	86,4 %	1 446 997	2,5 %
	Henkilöstökulut	-3 704 609	-3 613 913	90 696	97,6 %	-3 938 360	-8,2 %
	Muut kulut	-2 861 739	-2 719 377	142 362	95,0 %	-2 951 976	-7,9 %
	Toimintakulut yht.	-6 566 348	-6 333 290	233 058	96,5 %	-6 890 336	-8,1 %
	Toimintakate	-4 849 298	-4 849 485	-187	100,0 %	-5 443 338	-10,9 %
MUSIIKKI- KESKUS	Toimintatuotot	1 289 000	495 882	-793 119	38,5 %	1 288 001	-61,5 %
	Henkilöstökulut	-3 170 507	-2 697 052	473 455	85,1 %	-3 057 761	-11,8 %
	Muut kulut	-2 309 991	-1 918 969	391 022	83,1 %	-2 272 892	-15,6 %
	Toimintakulut yht.	-5 480 498	-4 616 020	864 478	84,2 %	-5 330 653	-13,4 %
	Toimintakate	-4 191 498	-4 120 139	71 359	98,3 %	-4 042 652	1,9 %
TUKIPALVELUT	Toimintatuotot	2 049	1 853	-196	90,5 %	1 832	1,2 %
	Henkilöstökulut	-221 121	-269 131	-48 010	121,7 %	-269 968	-0,3 %
	Muut kulut	-101 290	-60 058	41 232	59,3 %	-81 458	-26,3 %
	Toimintakulut yht.	-322 411	-329 189	-6 778	102,1 %	-351 425	-6,3 %
	Toimintakate	-320 362	-327 336	-6 974	102,2 %	-349 593	-6,4 %
HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELU- ALUE YHT.	TOIMINTATUOTOT	9 508 154	7 793 826	-1 714 328	82,0 %	9 513 510	-18,1 %
	Henkilöstökulut	-19 729 266	-18 110 099	1 619 167	91,8 %	-19 885 535	-8,9 %
	Muut kulut	-30 737 096	-29 559 682	1 177 414	96,2 %	-28 272 516	4,6 %
	TOIMINTAKULUT YHT.	-50 466 362	-47 669 782	2 796 580	94,5 %	-48 158 051	-1,0 %
	TOIMINTAKATE	-40 958 208	-39 875 956	1 082 252	97,4 %	-38 644 540	3,2 %

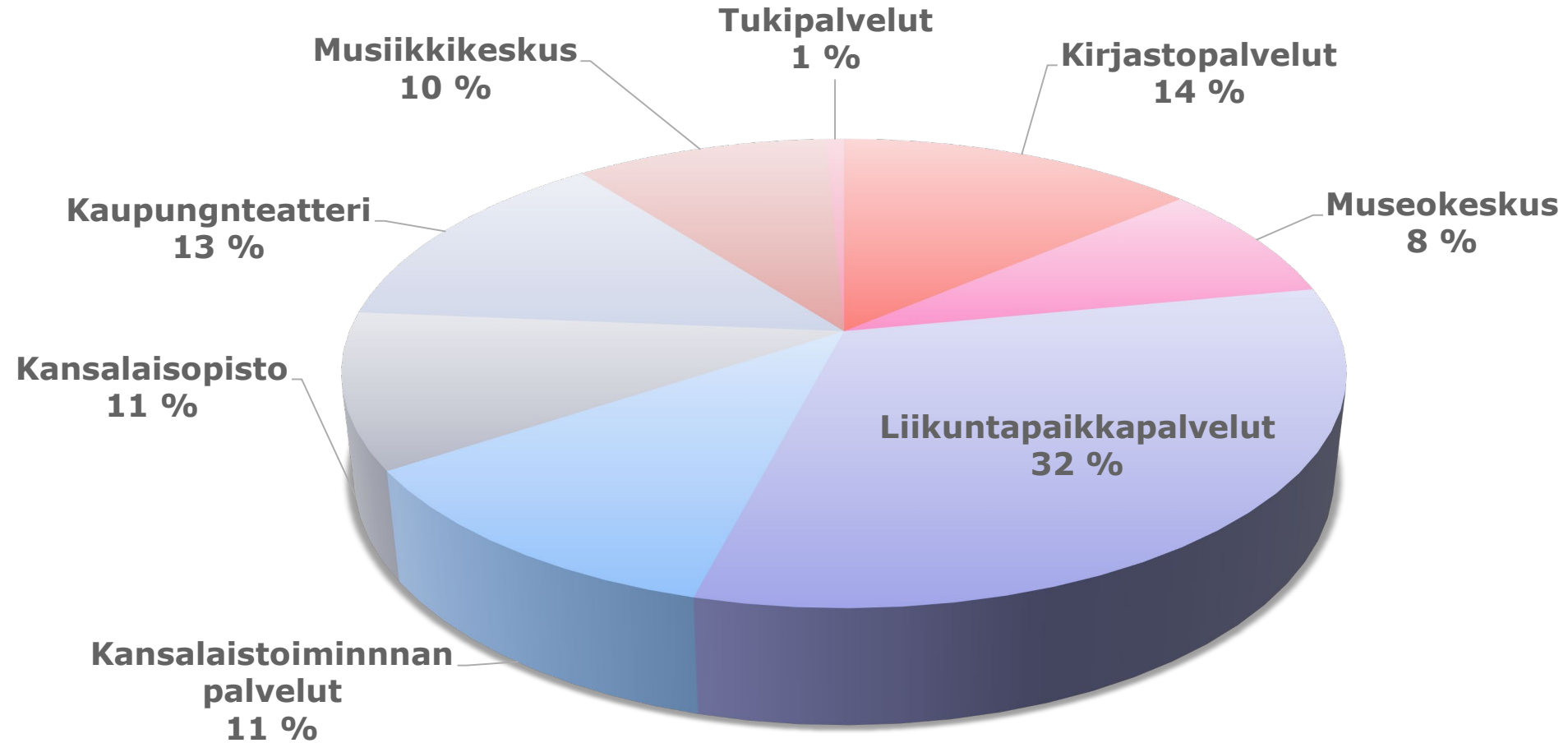
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue VUODEN 2020 TILINPÄÄTÖSTIETOJA

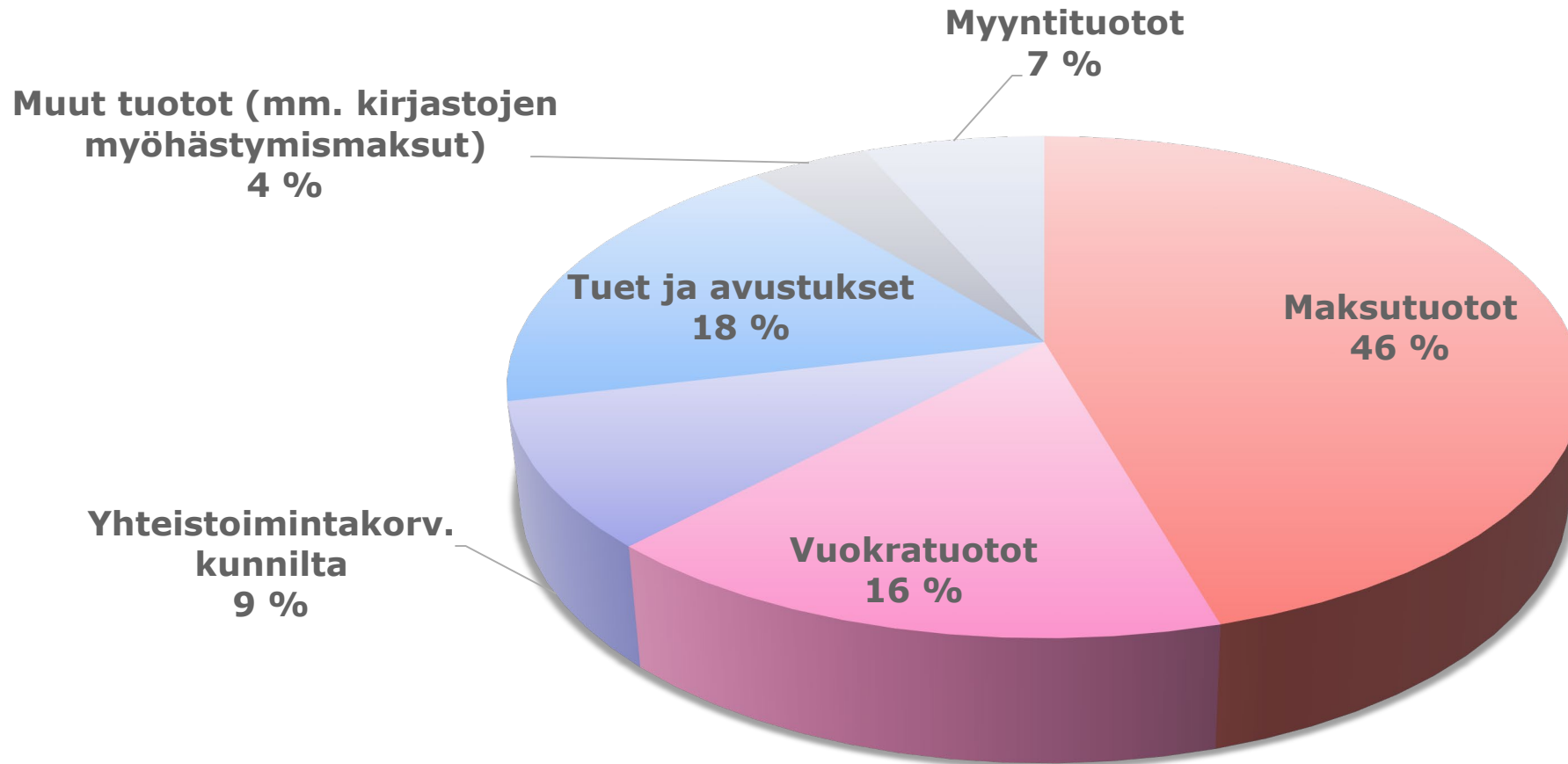
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen menorakenne 2020 (-47,7 M€)

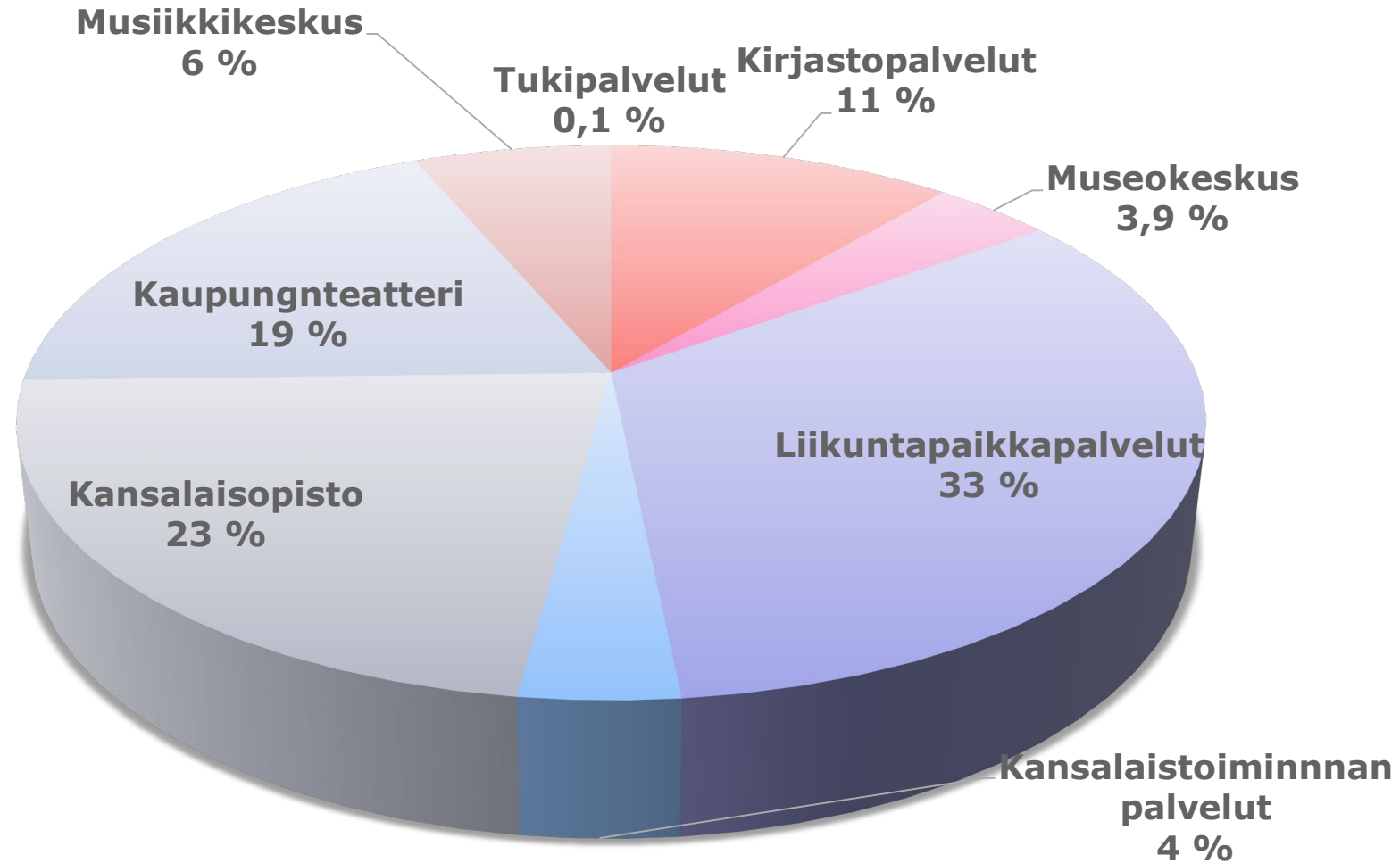
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen menot palveluprosesseittain 2020 (-47,7 M€)

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen tulorakenne 2020 (7,8 M€)

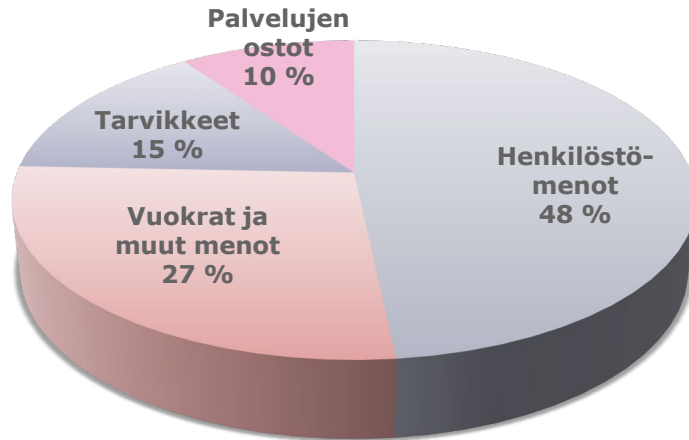

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen tulot palveluprosesseittain 2020 (7,8 M€)

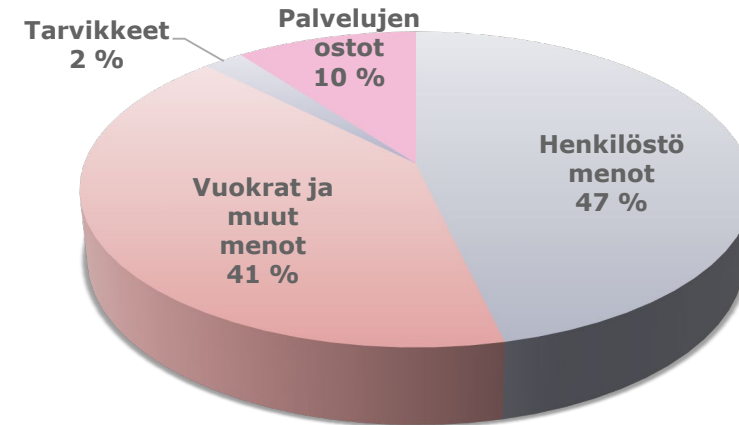

Palveluprosessit / toimintakulut

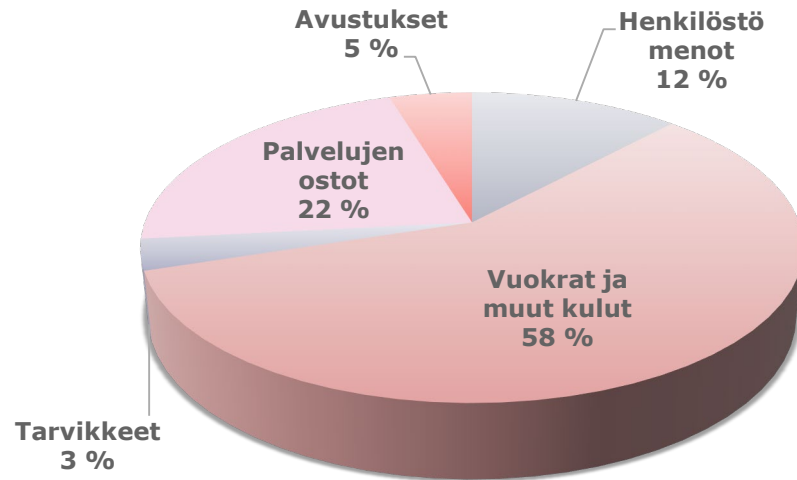
Kirjastopalvelut / toimintakulut -6,5 M€

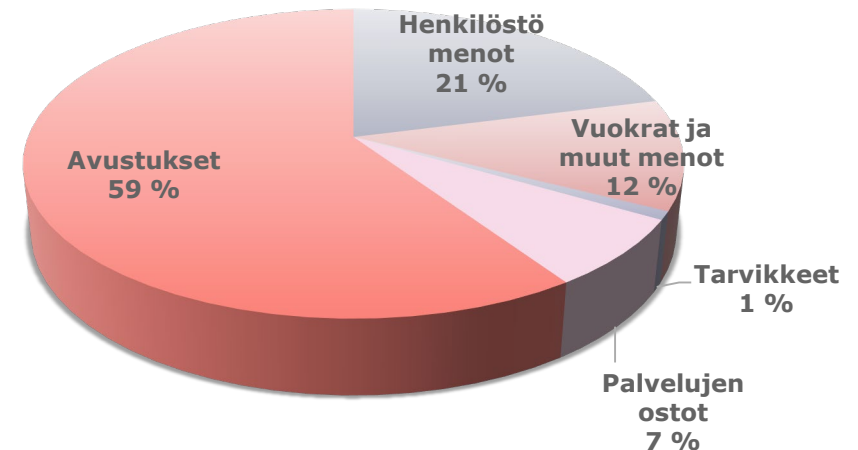
Museokeskus / toimintakulut -3,9 M€

Liikuntapaikkapalvelut / toimintakulut -15,3 M€

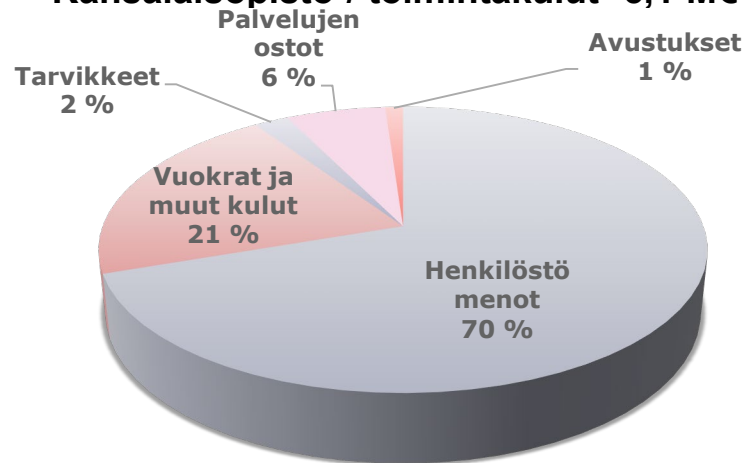

Kansalaistoiminnan palv./ toimintakulut -5,5 M€

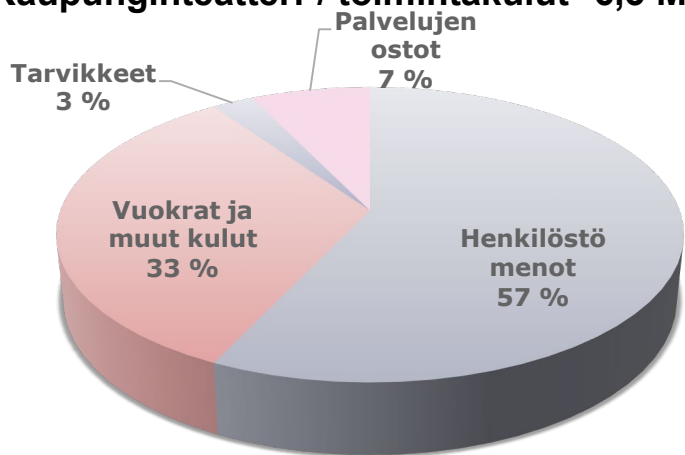

Palveluprosessit / toimintakulut

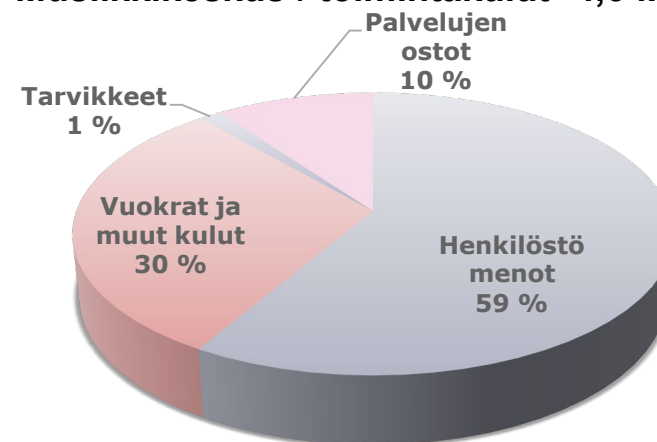
Kansalaisopisto / toimintakulut -5,1 M€

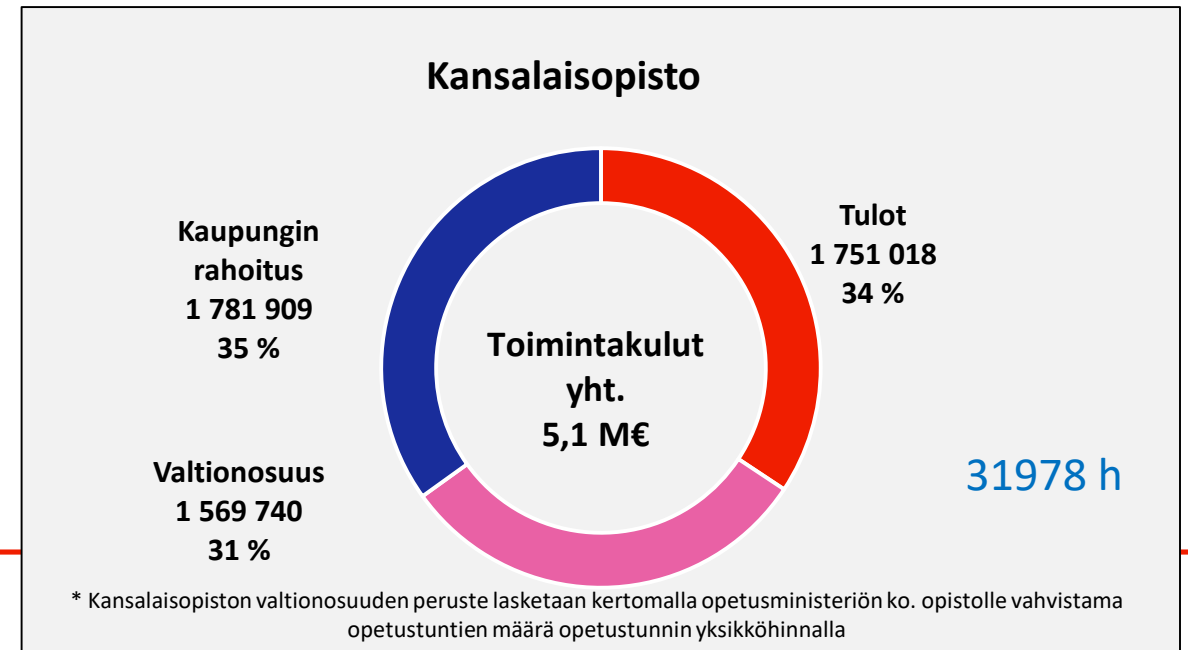
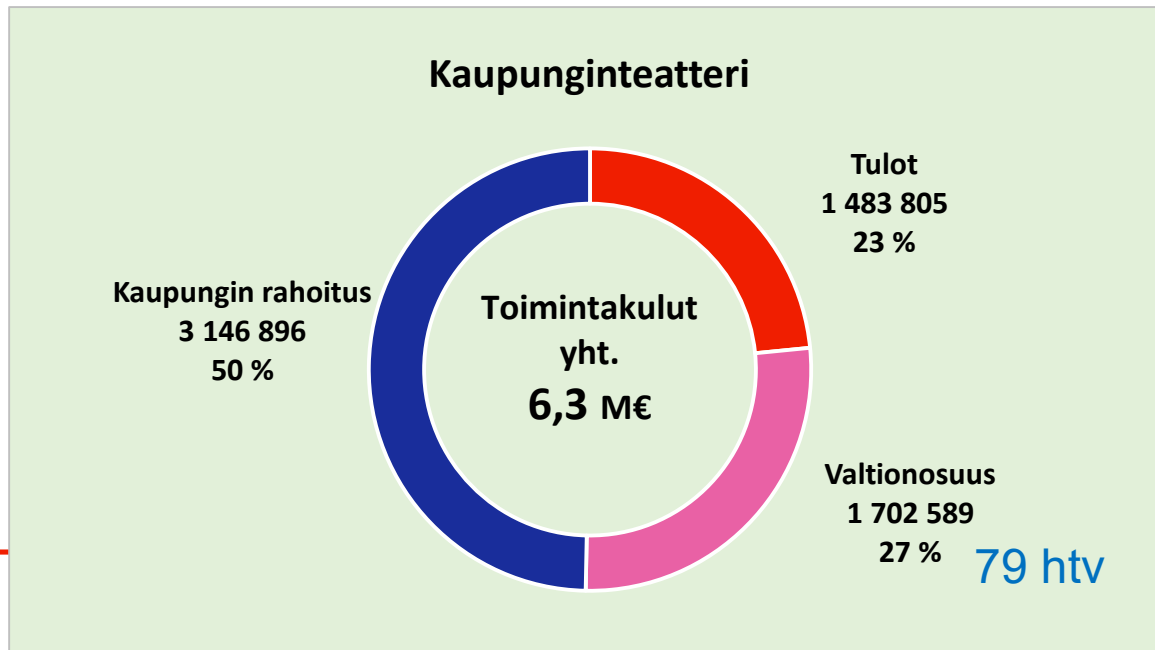
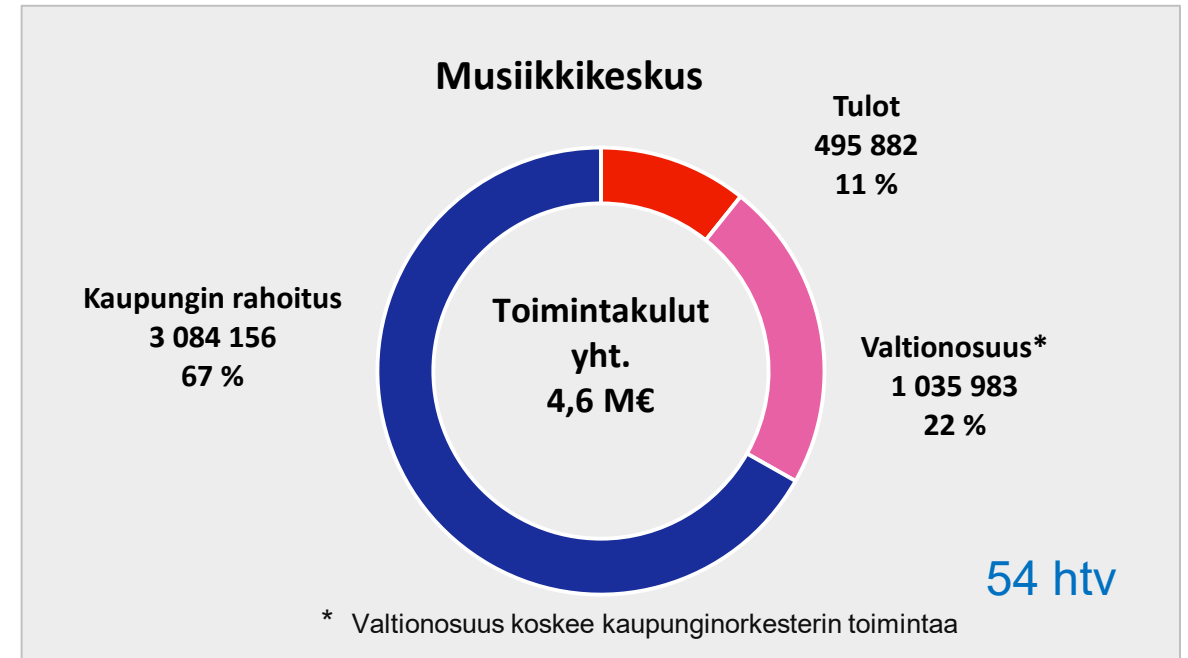
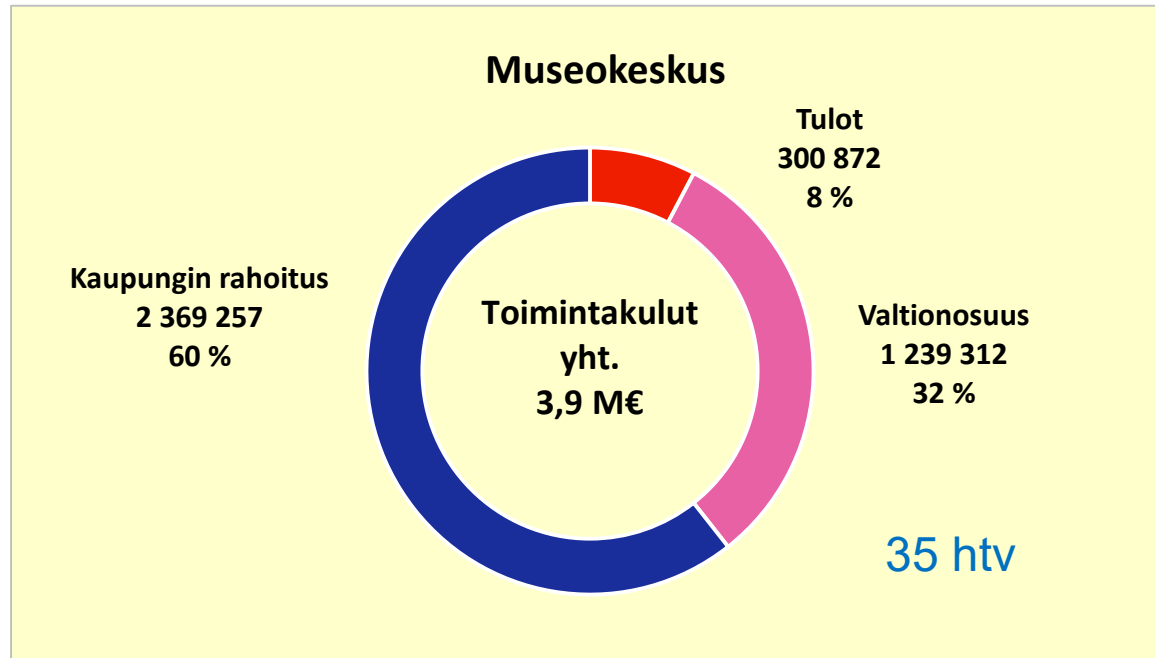
Kaupunginteatteri / toimintakulut -6,3 M€

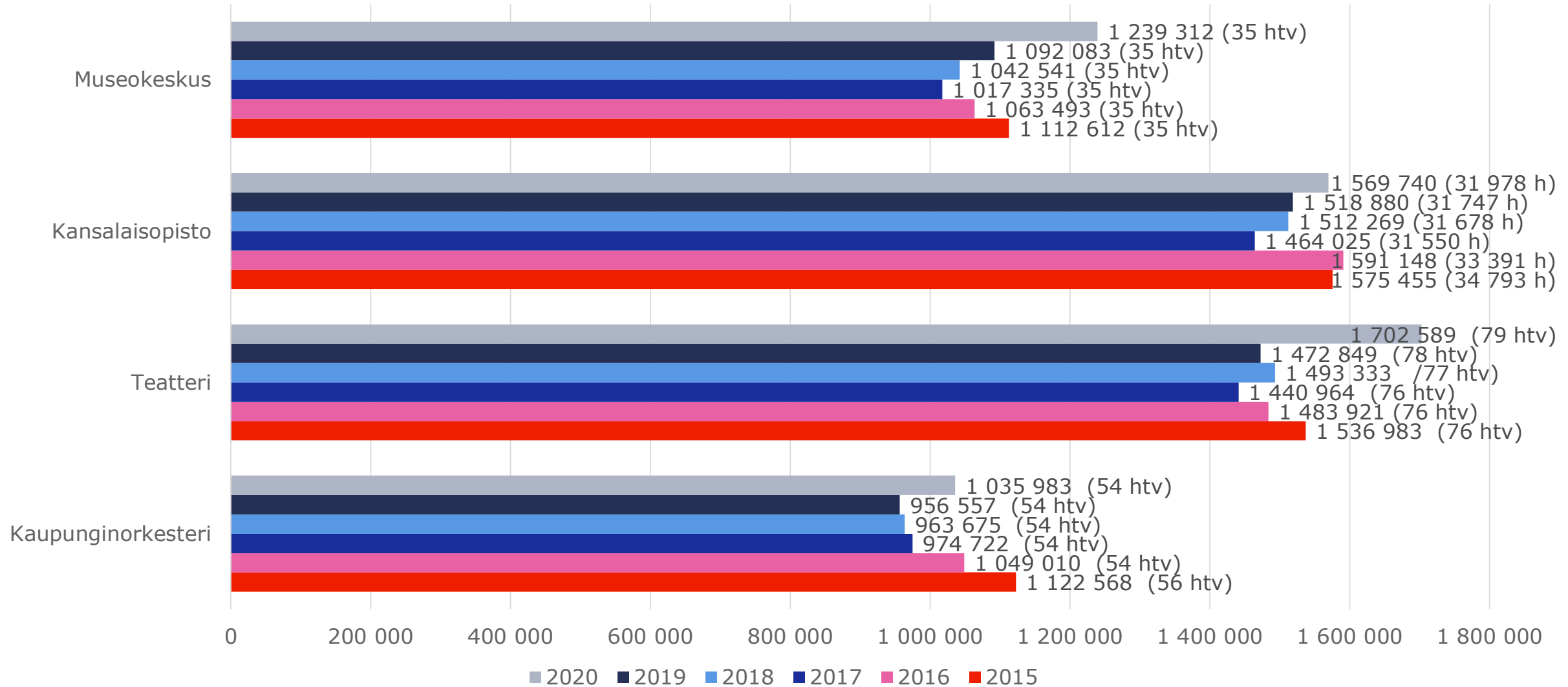
Musiikkikeskus / toimintakulut -4,6 M€

Kuopion kulttuurilaitosten ja kansalaisopiston valtionosuudet % kuluista/ TP 2020

Kulttuuritoimen valtionosuudet vuodesta 2015 lähtien (OKM:N päätökset)

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen toimintatietoa 2020

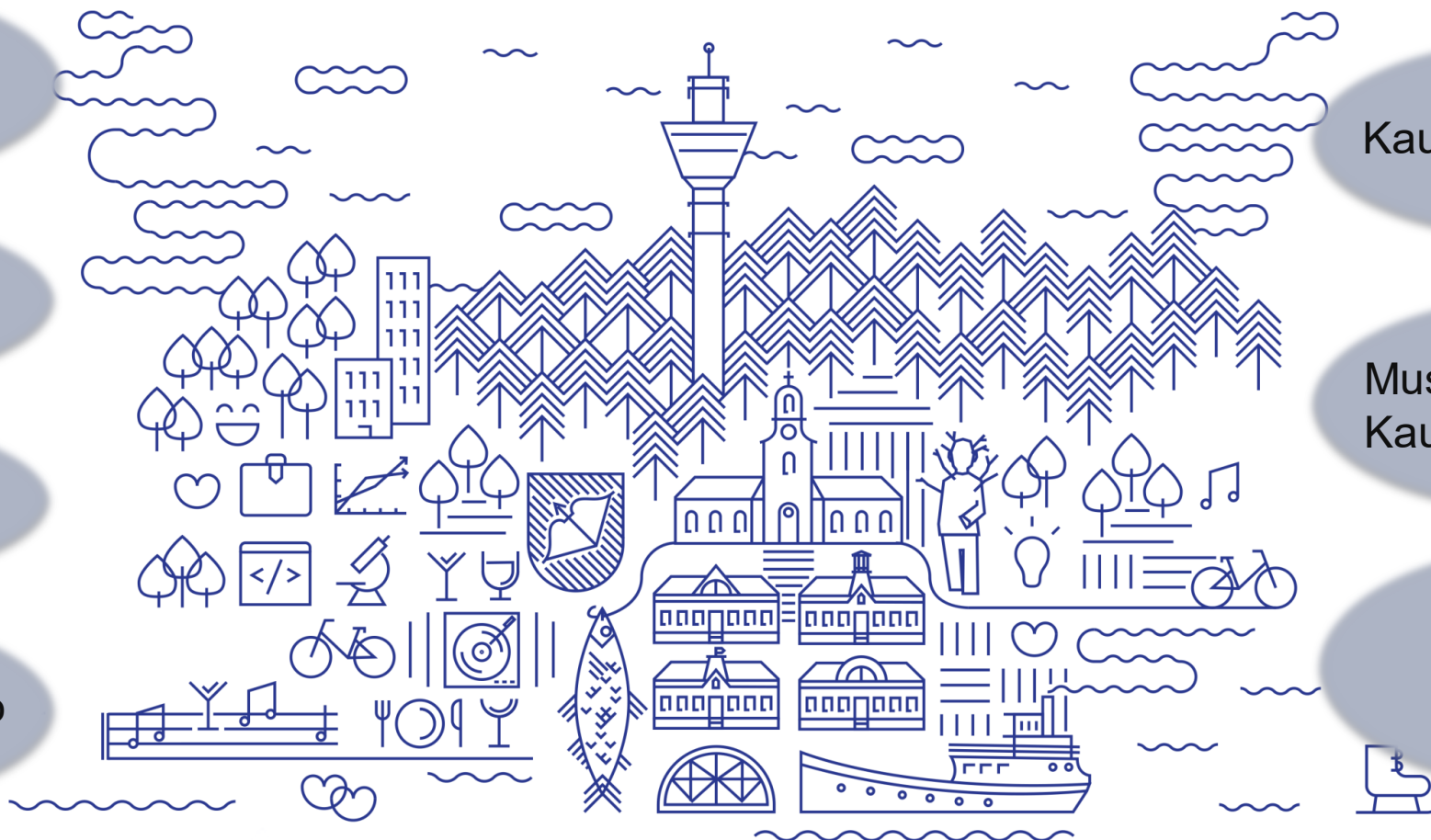
Toimipisteet olivat kiinni 16.3.-1.6.2020 pandemian vuoksi

Liikuntapaikat

Kirjasto

Museot

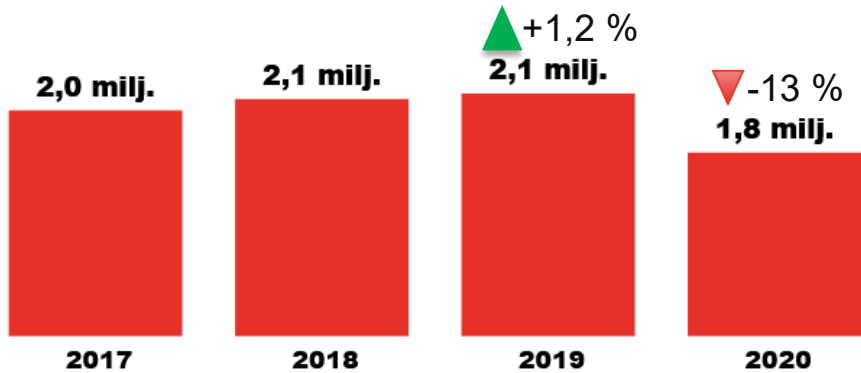
Kansalaisopisto

Kaupunginteatteri

Musiikkikeskus
Kaupunginorkesteri

Kirjastojen lainat yht.

Kirjastot **14**,
joista **12** Kuopiossa

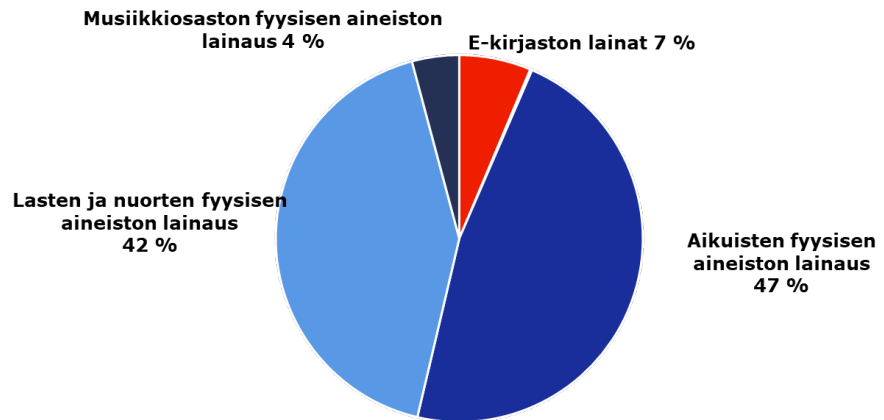
Kirjastoautot **3**

Kirjastot 2020

-Kirjastot olivat suljettuina koronapandemian vuoksi 17.3.-14.5.2020.
-Fyysisiä käyntejä 0,9 milj.
-Lainoja n. 1,8 milj.
-Lainaajia 37 251 (perheet lainaavat usein yhdellä kortilla).

-Omatoimikirjastoja on kuusi: Karttula, Nilsinä ja Jynkän kirjastojen lisäksi vuonna 2020 Puijonlaakson sekä Kaavin ja Tuusniemen kirjastot.
- Sähköisten palveluiden osuus kasvaa. E-lainaaminen on ollut mahdollista vuodesta 2018 saakka. Vuonna 2020 e-lainoja tehtiin 47 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Osuus kokonaislainamäärästä on 7 %.

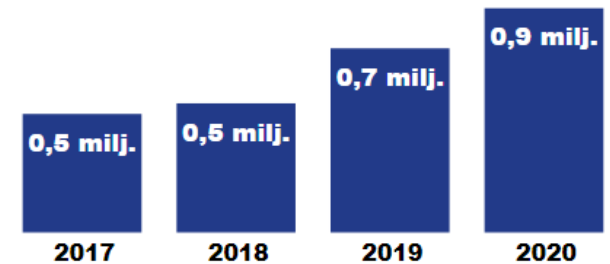
Kirjaston lainat 2020

E-kirjaston lainat

Kirjastojen www-sivuilla käynnit

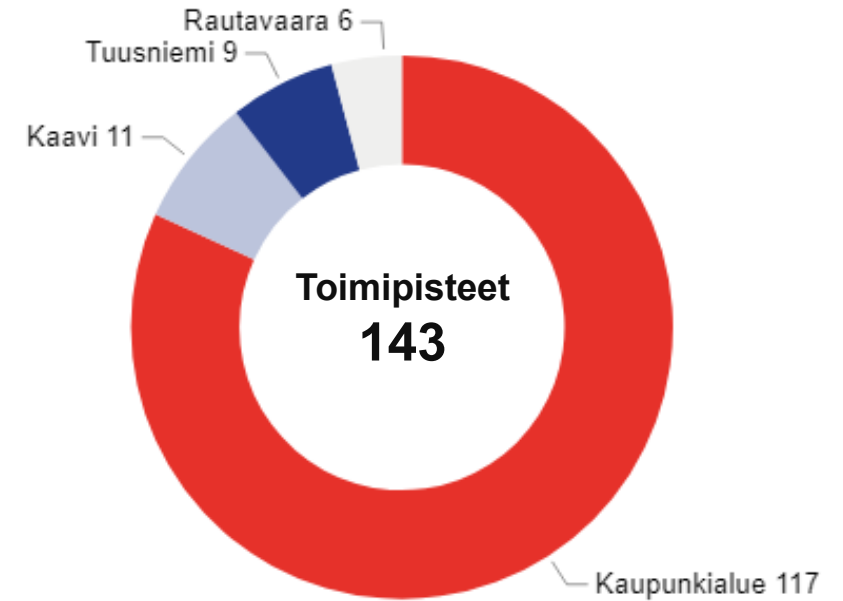

Ostopalvelukunnat Kaavi ja Tuusniemi

Kansalaisopisto 2020

- Koronapandemia vähensi kansalaisopiston tunti- ja opiskelijamäärää. Etäopetus eri muodoissaan lisääntyi suhteessa lähiopetukseen huomattavasti

- Opetustunnit 39 900 (2019 / 44 060)
- Kurseja 1846, joista etä-/verkkokurseja 431.
- Luentoja ja tapahtumia 40

Kurssien määrä 2016-2020

1846

Opetustuntien määrä 2016-2020

39933

Täytetyt kurssipaikat 2016-2020

20158

Opetuskerroilla käynnit 2016-2020

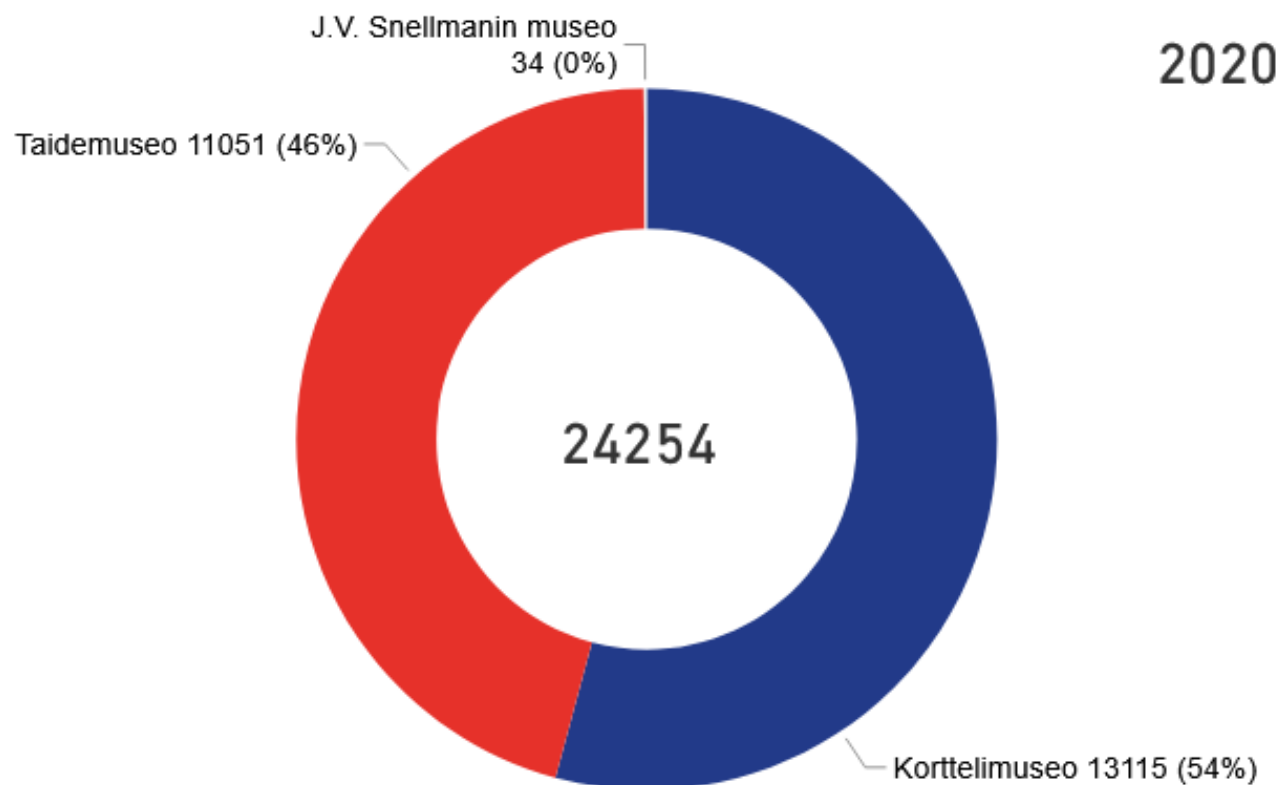
228371

KUOPION
MUSEOT

Museoiden toimintaan osallistuneet

Museot 2020

-Museot olivat suljettuina 17.3. – 1.6.2020 pandemian vuoksi.

-Kuopion museo oli suljettu remontin takia 25.8.2018 – 2020. Kantti, tiedon ja tarinoiden kortteli avataan keväällä 2021.

-Vuonna 2020 museoiden toimintaa osallistui 24 254 asiakasta, heistä ohjattuun toimintaan osallistui n. 2400.

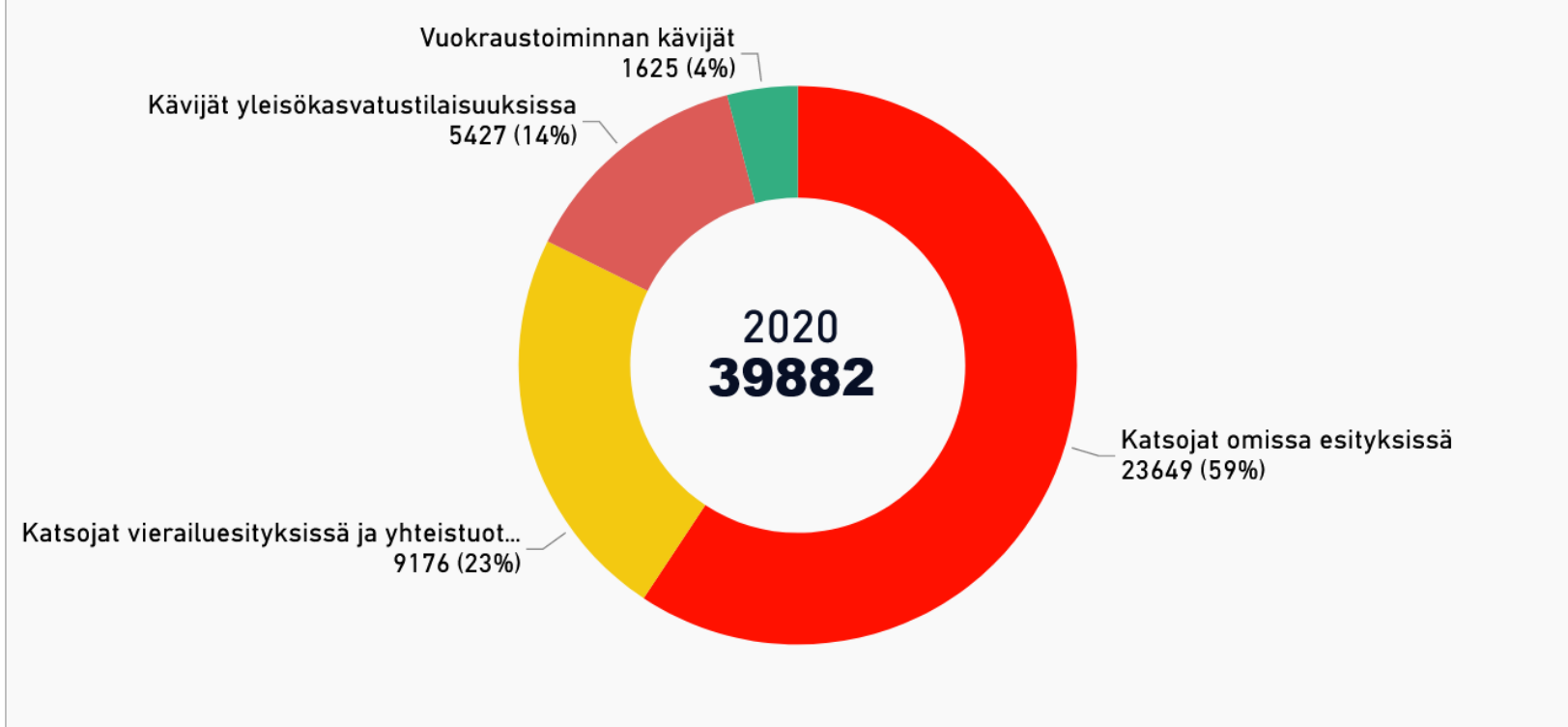
Asiakkaat

2020 24 254

2019 51 773

2018 83 339

Kaupunginteatterin kävijät

2020

- Kaupunginteatteri oli suljettu keväällä ja myös joulukuussa 2020 pandemian vuoksi.
- Kävisiä 39 882.

Teatteritalossa kävijät
yht. v. 2020

39877

Katsojat omilla
esityksissä v. 2020

23649

Omien esitysten lkm.
v. 2020

111

Vierailuesitysten ja
yht. tuotantojen lkm.
v. 2020

103

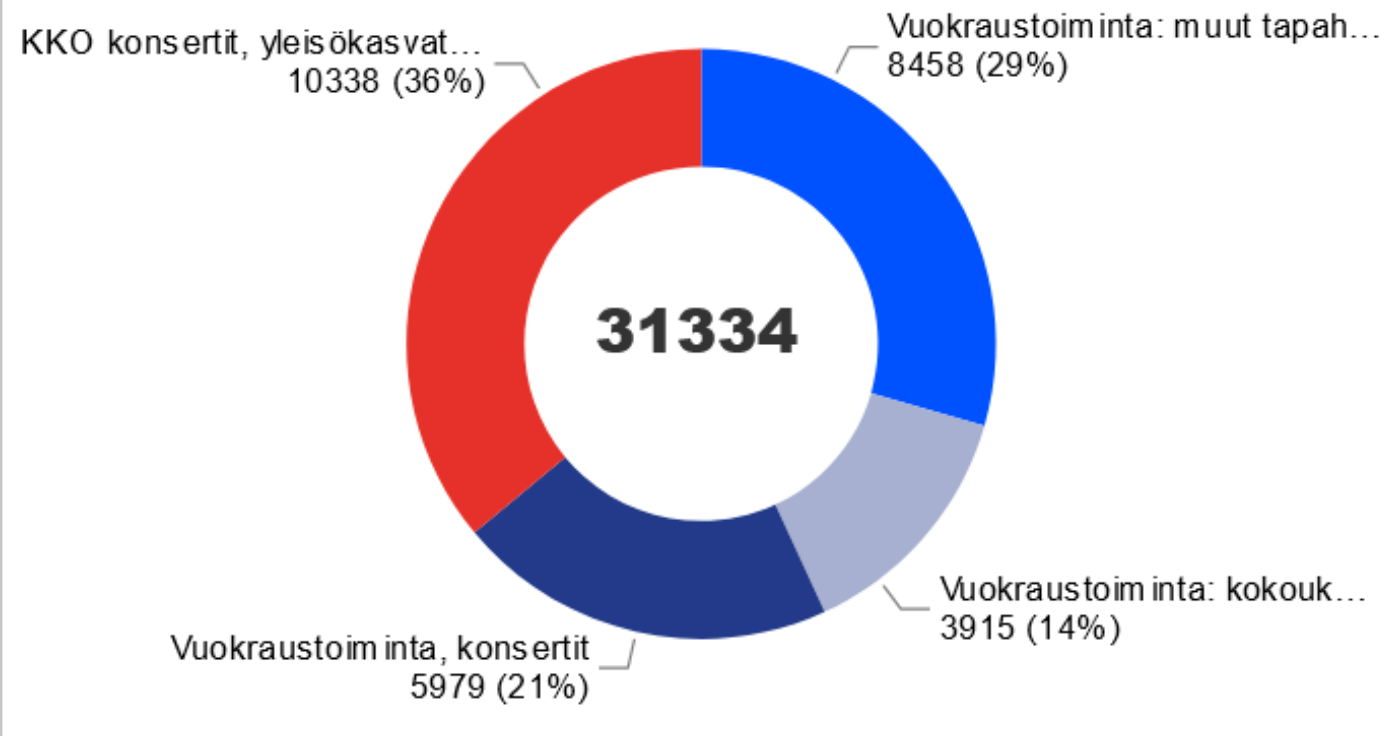
Kävisiä yht.

2020 39 900

2019 77 200

2018 81 500

Musiikkikeskuksen asiakkaat 2020

MK:n asiakkaat 2020

31334

Tapahtumat yhteensä 2020

309

KKO:n tapahtumat 2020

121

KKO:n tapahtumat Musarilla 2020

60

2020

- Musiikkikeskus oli suljettu pandemian vuoksi 17.3.-30.6.2020.

-Musiikkikeskuksessa kävijöitä oli noin 31 300. Kävijöistä kaupunginorkesterin kuulijoita oli 9780.

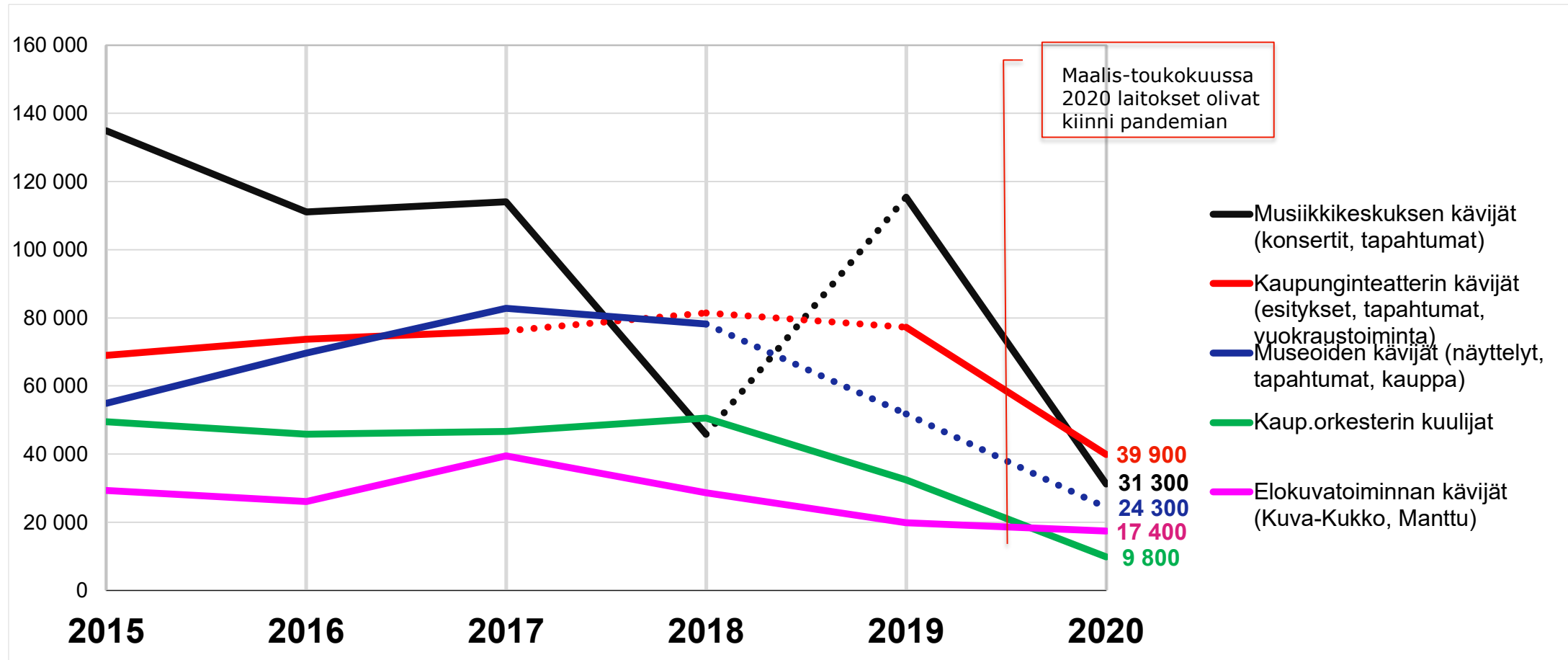
-Musiikkikeskuksella tapahtumia oli 309, joista kaupunginorkesterin osuus oli 60.

-Verkkokonserttien kuulijoita oli 46 776 vuonna 2020.

Asiakkaat

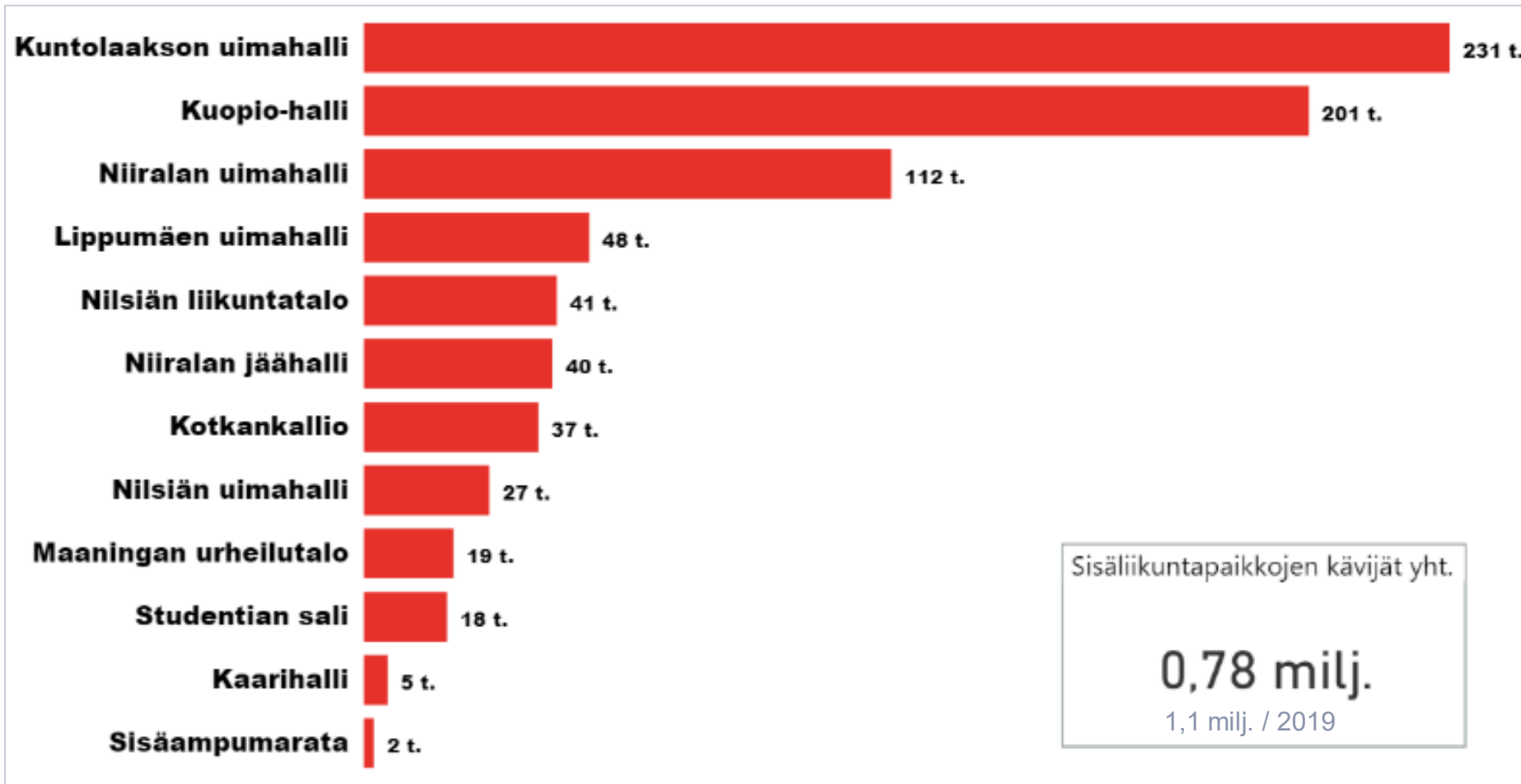
2020	31 300
2019	115 500
2017	113 800

Kulttuurilaitosten kävijät 2015 - 2020

*) Teatterin musikaalien (2014-2015 Sound of Music ja 2017-2018 Viulunsoittaja katolla) kävijät ovat mukana sekä teatterin että orkesterin määrissä.
 *) Vuodet 2016-2020 sisältävät museokohteissa kävijöiden lisäksi museokohteiden ulkopuolella järjestettyjen näyttelyiden ja yleisötilaisuuksien kävijät.

Sisäliikuntapaikat 2020

2020

- Sisäliikuntapaikat olivat suljettuina 16.3. – 31.5.2020 pandemian takia.
- Kuopion kaupungin sisäliikuntapaikkojen kävijämäärä oli noin 0,78 milj.
- Kuntolaakson uusi uimahalli avattiin yleisölle 3.8.2020. Uudessa uimahallissa kävi 184.128 asiakasta eli keskimäärin noin 36 800 asiakasta kuukaudessa.

Uintikävijät yht.

322460

324 269 / 2019

Jäähallin kävijät yht.

40258

78 578 / 2019

Kuopiohallin tapahtumien kävijät yht.

14882

133 422 / 2019

Kuntosalikävijät yht.

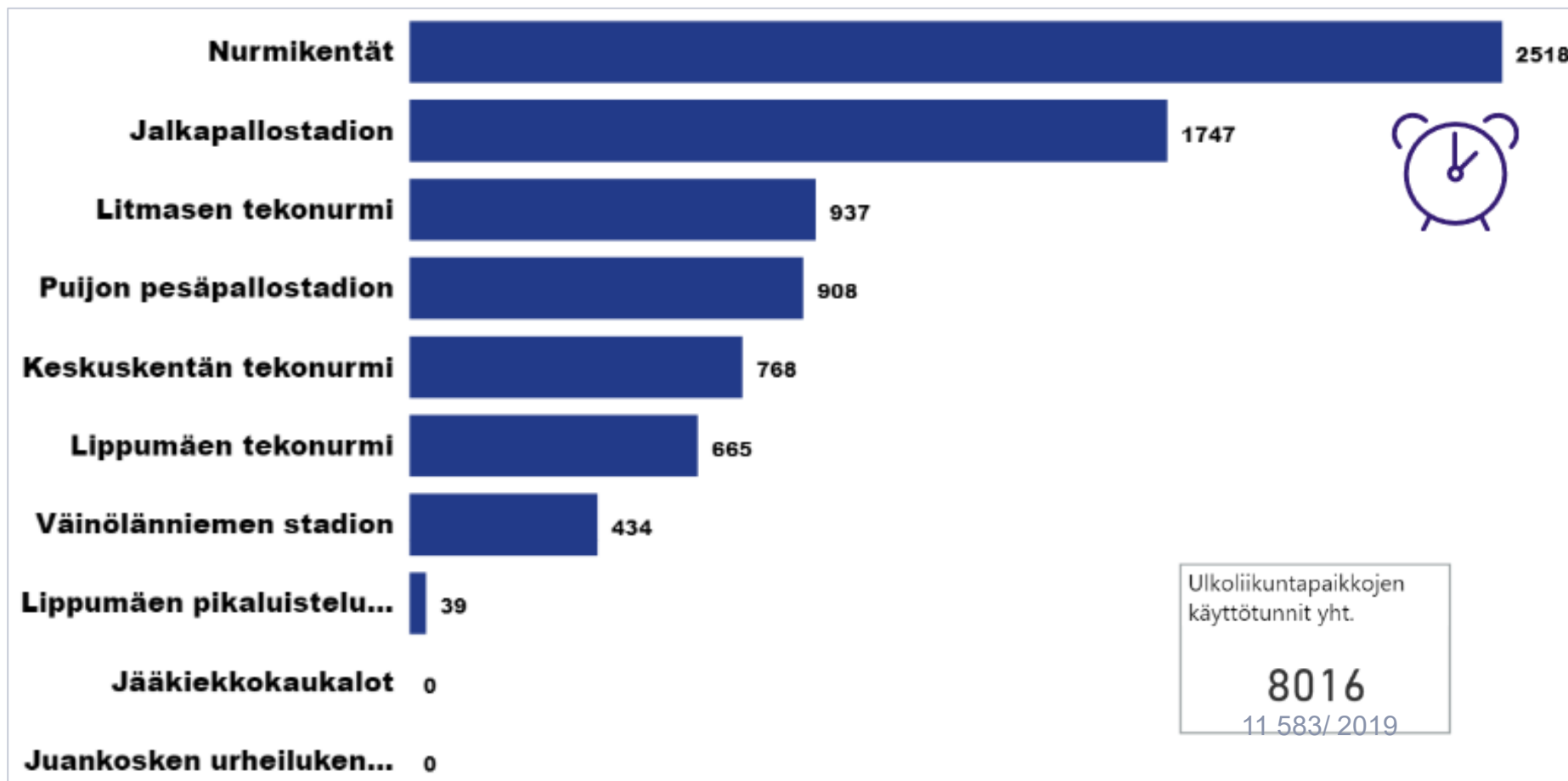
124222

188 157 / 2019

*) Kuopio-hallin kävijät sisältää urheilukävijät 155792, kuntosalikävijät 30683 ja tapahtumissa kävijät 14882.

Kuopion kaupungin ulkoliikuntapaikkojen käyttötunnit 2020

2020

- Kuopion kaupungin ulkoliikuntapaikkapalveluiden varattuja käyttötunteja oli 8016. Arvioituja kävijöitä oli

Jalkapallokenttien käyttötunteja oli eniten.

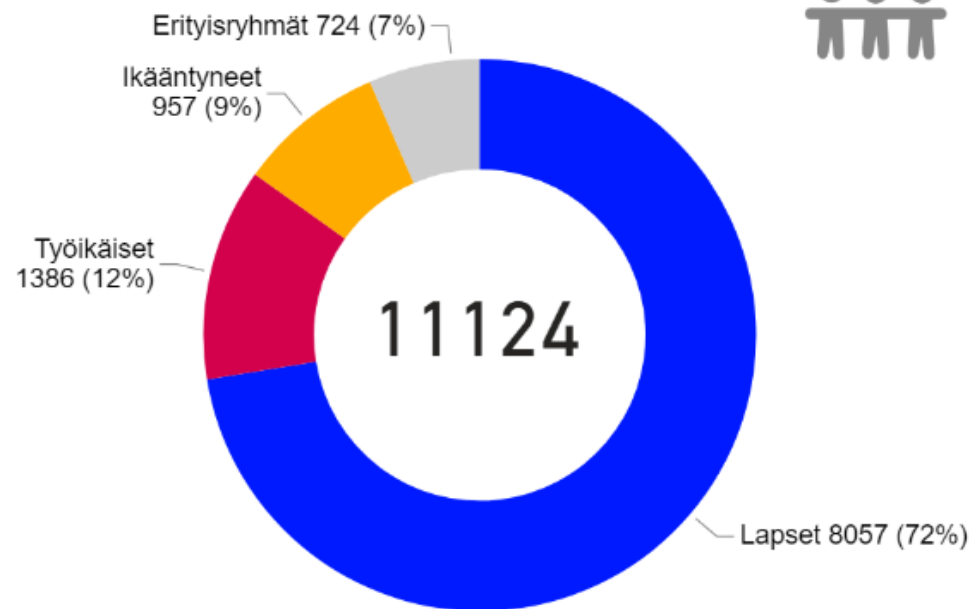
Jalkapallokenttien käyttötunnit yht.

6635

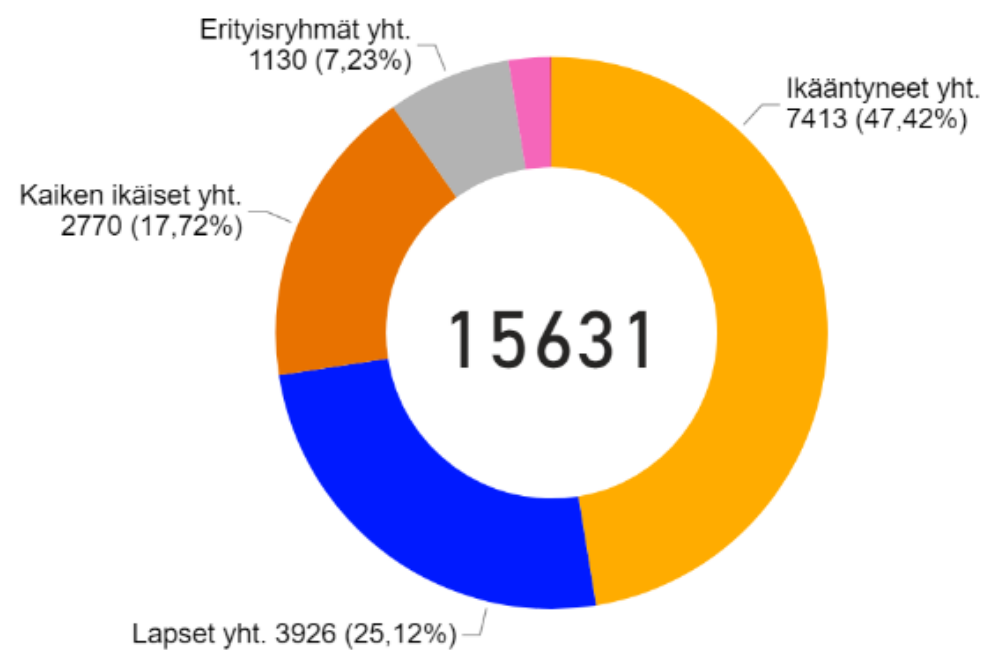
Pesäpallostadionin käyttötunnit yht.

908

Kulttuuriryhmiin osallistumiskerrat

Liikuntaan aktivointiryhmiin osallistumiskerrat

Supersyysloma 2020

15201

Hyperhiihtoloma 2020

20273

Elokuvatoiminnan
käynnit yht. 2020

17395

Asukastoiminta 2020

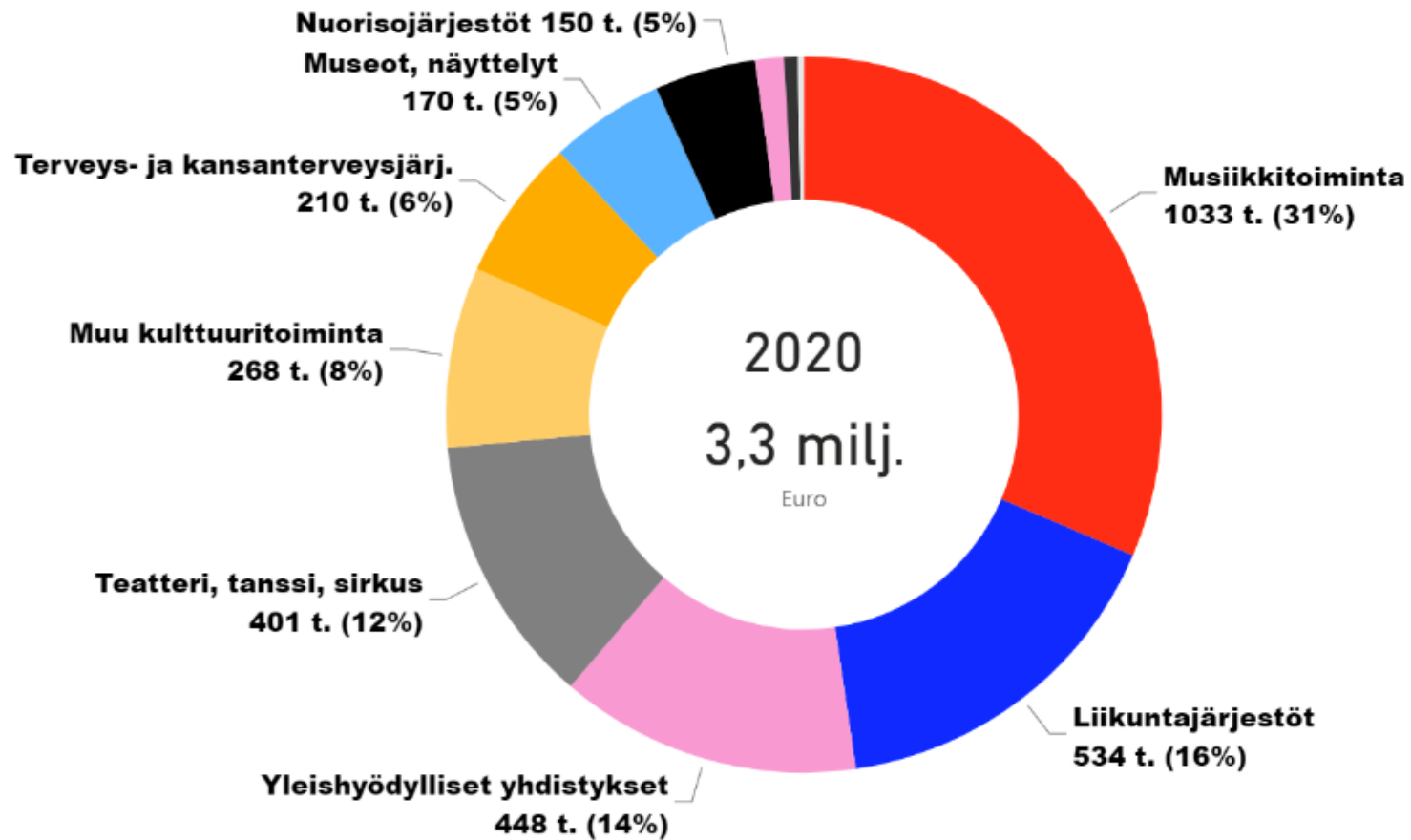
53 300 osallistumiskertaa
12 asukastupaa

Asukas- ja
kyläyhdistysten
määrä 2020

378

Maksetut järjestö- ja
ym. avustukset €
2020

3,3 milj.

Avustuspalvelun asiakkuudet, järjestöjen lukumäärä

	Mittari1	2019	2020
Kulttuurijärjestöt ja muut toimijat		83	87
Liikuntajärjestöt		78	80
Muut yleishyödylliset yhdistykset		55	47
Nuorisjärjestöt		51	45
Kansanterveys- ja terveysjärjestöt		43	44
Eläkeläisjärjestöt		27	28
Asukas- ja kyläyhdistykset			47
Yhteensä		337	378

*) Sisältää ainoastaan hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen maksamat avustukset.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen **tuloskortit Kuhassa**

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue, Hankkeet ja projektit 01-12/2020

Projektin nimi	Tila	Vastuussa oleva yksikkö (projekti)	Aloituspvm	Loppupvm	Kaupungin rooli	Kokonaisbudjetti (käyttötalous)	III seuranta, tulot	III seuranta, menot
Tähtilukijat	Päättynyt	Kirjastopalvelut	1.5.2019	31.12.2020	Osallisuus- tai kumppanuusprojekti	8 000	4044	-4 053
Nuoret ja omatoimikirjastot	Päättynyt	Kirjastopalvelut	1.4.2019	31.12.2020	Osallisuus- tai kumppanuusprojekti	26 000	24565	-24 823
Yleisten kirjastojen digihanke	Päättynyt	Kirjastopalvelut	1.5.2019	31.12.2020	Osallisuus- tai kumppanuusprojekti	86 400	66267	-68 113
Kirjasto tehokäyttöön Kaavilla	Päättynyt	Kirjastopalvelut	1.4.2020	31.12.2020	Yhteistyöprojekti	19 913	15000	-19 913
Kirjasto tehokäyttöön Tuusniemellä	Päättynyt	Kirjastopalvelut	1.4.2020	31.12.2020	Osallisuus- tai kumppanuusprojekti	19 693	15000	-19 693
Kokoelmien digitointi	Päättynyt	Kulttuurihistoriallinen museo	1.12.2019	31.12.2020	Rahoitusprojekti	31 500	30000	-30 150
Liito-orava LIFE	Käynnissä	Luonnontieteellinen museo	15.8.2018	31.12.2026	Yhteistyöprojekti	153 998	55988	-74 751
Sillanrakentajat	Käynnissä	Luonnontieteellinen museo	1.1.2020	30.6.2021	Yhteistyöprojekti	9 500	6 500	-3 000
Työelämän suomea edistyneille	Käynnissä	Kuopion kansalaisopisto	12.6.2020	15.6.2022	Kaupungin oma projekti	180 000	3 354	-3 354
Kielikukkanen	Käynnissä	Kuopion kansalaisopisto	1.5.2020	31.5.2021	Osallisuus- tai kumppanuusprojekti	19 425	6 075	-6 075
Lupa loistaa 2 / Vapaan sivistystyön henkilöstökoulutus 2020	Käynnissä	Kuopion kansalaisopisto	10.4.2020	31.12.2021	Yhteistyöprojekti	23 000	267	-267
Toiminnalista suomea ja työelämän tietoa	Käynnissä	Kuopion kansalaisopisto	10.4.2020	31.12.2021	Kaupungin oma projekti	53 000	3 286	-3 286
Erasmus+ KA2 / Culture and Art Bridges to Solidarity	Käynnissä	Kuopion kansalaisopisto	1.11.2019	31.5.2022	Osallisuus- tai kumppanuusprojekti	16 680	537	-419
Lupa loistaa / Vapaan sivistystyön henkilöstökoulutus	Päättynyt	Kuopion kansalaisopisto	13.4.2019	31.12.2020	Yhteistyöprojekti	10 000	7 016	-7 681
Nuorisotakuu 2019-2020 / suomea maahanmuuttajanuorille	Käynnissä	Kuopion kansalaisopisto	12.4.2019	31.5.2021	Kaupungin oma projekti	46 339	139	-139
ABC - Kotona olevat / opintotietoliikenne maahanmuuttajien kielitaidon sekä yhteiskunta-työelämävalmiuksien vahvistamiseen	Käynnissä	Kuopion kansalaisopisto	19.12.2018	31.5.2021	Kaupungin oma projekti	45 000	18 542	-18 542
Oppien Osaajaksi / Aikuisten perustaitojen ja digitaalisten taitojen vahvistaminen	Käynnissä	Kuopion kansalaisopisto	28.11.2018	31.5.2021	Kaupungin oma projekti	40 000	17 048	-17 048

Hyvällä mielellä - Pohjois-Savon esiselvityshanke	Käynnissä	Kansalaistoiminnan palvelut	1.7.2020	28.2.2021	Yhteistyöprojekti	72 728	48130	-48 130
Kuntien kulttuuritoimintalain 166/2019 mukainen alueellinen kehittämistehtävä	Käynnissä	Kansalaistoiminnan palvelut	21.1.2020	31.12.2021	Kaupungin oma projekti	222 000	24595	-41 323
Hymy-hanke	Käynnissä	Kansalaistoiminnan palvelut	8.1.2019	30.9.2021	Yhteistyöprojekti	20 000	4352	-7 475
							350 705	-398 235